Landwehr: Fable Books 70

1

FABULÆ ÆSOPI

GRÆCE ET LATINE,

NUNC DENUO SELECTÆ:

Eæ item, quas

AVIENUS

CARMINE EXPRESSIT.

Accedit

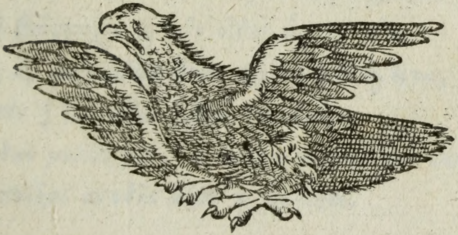
RANARUM ET MURIUM PUGNA,

HOMERO

OLIM ASSCRIPTA:

Cum elegantiſſimis in utroque libello Figuris, & utriuſque Interpretatione, plurimis in locis emendatâ.

Ex decreto DD. Hollandiæ ORDINUM, in uſum Scholarum.

AMSTELÆDAMI,
Apud JANSONIO-WAESBERGIOS.

CIↃ IↃ CC XXVI.

DANIELIS HEINSII
DE
ÆSOPI FABULIS,
ET EJUS SAPIENTIA.

ΟΣΣΗΝ Ἑλλὰς ἅπασα, καὶ Αὐσονίη μεγάθυμος.
Ὁ Φρὺξ φραδμοσύνην κλήσατο καὶ πινυτήν,
Μῦθος καὶ σοφίην ἀπεμάξατο πᾶσαν Ὁμήρου,
Σὴν καὶ Ὀδυσσείας, σήν τε καὶ Ἰλιάδος.
Πρῶτός τοι καὶ πᾶσαν ἀπῴκισε, τὴν πρὶν ἐοῦσαν
Τῶν μερόπων, ζώοις μίγδα χαρισάμενος.
Κερδὼ Ὀδυσσεύς ἐστι· λέων δ' οἱ ἐστιν Ἀχιλλεύς·
Καὶ βάτραχον καὶ μῦν οἶδεν ἀριπρεπέα.
Πάντῃ δ' ἀνδρομέην δήεις φρόνιν ἠδὲ καὶ ἔργα,
Αὐτὸν δὲ Κρονίδην πᾶσιν ἐφιστάμενον.
Ὦ παίδων μελέδημα, καὶ ἀνέρα πάντα πινύσκων·
Ὦ παίξας σπουδῆς ἄξια καὶ μελέτης.

ἘΚ ΤῶΝ ΦΙΛΟ-στράτου Εἰκόνων, Μῦθοι.

Ex PHILOSTRATI IMAGINIBUS, FABULÆ.

ΦΟΙΤῶΣΙΝ οἱ Μῦθοι παρὰ τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπιμελεῖται. Ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ Μύθου, καὶ Ἡσιόδῳ, ἔτι δὲ καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην. Ἀλλὰ Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκμεμύθωται· καὶ λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε λόγου ἕνεκα. Πλεονεξίαν γὰρ ἐκκόπτει, καὶ

FAbulæ ſe ad Æſopum, præ amore quô eum proſequuntur, quaſi ſtudio diſcendi conferunt: quippe cui curæ ſe eſſe vident. Nam & Homero quidem & Heſiodo, ſed & adverſus Lycamben Archilocho, cura Fabularum fuit. Æſopus verò in humanâ vita deſcribenda omnes prope Fabulas conſumſit.

ὕβριν ἐλαύνει, καὶ ἀπάτην. Καὶ ταῦτα λέων τις αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ ἀλώπηξ καὶ ἵππος, νὴ Δία. Καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος. ὑφ᾽ ὧν τὰ παιδία μαθηταὶ γίνονται τῶν τοῦ βίου πραγμάτων. Εὐδοκιμοῦντες οὖν οἱ Μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ σοφοῦ, ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν θαλλοῦ στεφάνῳ. ὁ δὲ οἶμαι τινὰ ὑφαίνει μῦθον· τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κατὰ τῆς γῆς ἑστῶτες, τοῦτο δηλοῦσιν. Οἶδεν ὁ ζωγράφος, ὅτι αἱ τῶν Μύθων φροντίδες ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. Φιλοσοφεῖ δὲ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν Μύθων σώματα. Καὶ θηρία συμβάλλουσα ἀνθρώποις, περιΐστησι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκηνῆς συμπλάσασα. Κορυφαία δὲ τοῦ χοροῦ ἡ Ἀλώ-

Qui non ſine ratione, brutis tribuit ſermonem. Quô & cupiditatem tollit, & libidinem profligat, & fraudem. Atque hæc ei Leo quidam, & Vulpes, &, ſi Diis placet, Equus repræſentat. Ac ne Teſtudo quidem muta hîc eſt. Ex quibus quæ in vitâ hominum geruntur, pueri addiſcunt. Habitæ igitur in preciô Æſopi causâ Fabulæ, ad fores Sapientis ſtudiosè accedunt: uti vitis coroniſque ex oleâ involvant ei caput. Ille autem Fabulam intereà, ni fallor, meditatur. Quod & riſus, qui in vultu, fixique in terram oculi, teſtantur. Quippe Fabulas remiſſæ mentis curam eſſe haud ignoravit pictor. Sapienter autem Fabulas corporibus expreſſit pictura: quæ conjungens brutis homines, chorô illum, ex ſcenâ

ejus

πηξ γέγραπται. Χρῆται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῶν πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δαῷ.

ejus deſumtô, circumdat. Chori dux picta eſt Vulpecula. Quâ Æſopus in pleriſque argumentis adminiſtrâ utitur, ut Davô Comœdia.

α'. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΒΑΤΟΣ.

ἈΛΩΠΗΞ φραγμὸν ἀναβαίνουσα, ἐπειδὴ ὀλισθήσασα καταπίπτειν ἔμελλεν, ἐπελάβετο πρὸς βοήθειαν Βάτου. Καὶ δὴ τοὺς πόδας ἐπὶ τοῖς ἐκείνης κέντροις αἱμάξασα, καὶ

FABULA I. Vulpes & Rubus.

VULPES ſepem cum conſcenderet, jamque ex lapſu pedem caſura foret, Rubum in ſubſidium apprehendit. Cujus cum aculeis lancinata, ac conſperſa ſangui-

ἀλγήσασα, πρὸς αὐτὴν εἶπεν, Οἴμοι, καταφυγοῦσάν με γὰρ ἐπὶ σὲ, ὡς ἐπὶ βοηθὸν, σὺ χεῖρον διέθηκας. Ἀλλ' ἐσφάλης, ὦ αὕτη, φησὶν ἡ Βάτος, ἐμοῦ βουληθεῖσα ἐπιλαβέσθαι, ἥτις πάντων ἐπιλαμβάνεσθαι εἴωθα.

guine doleret; Hei mihi, inquit, quæ ad te cauſa ſubſidii confugi: tu verò pejus etiam me excepiſti. Atqui erraſti, heus tu, inquit Rubus, quæ apprehendere me voluiſti, qui apprehendere omnes ſoleo.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ οὗτοι τῶν ἀνθρώπων μάταιοι, ὅσοι βοηθοῖς προστρέχουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἔμφυτον.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, etiam eos homines dementes eſſe, qui ad eos auxilii causâ accurrunt, quibus magis injuriâ afficere naturâ innatum eſt.

β′ ΑΛΩΠΗΞ.

Ἀλώπηξ εἰς οἰκίαν ἐλθοῦσα ὑποκριτοῦ, καὶ ἕκαστα τῶν αὐτοῦ σκευῶν διερευνωμένη, εὗρε καὶ κεφαλὴν μορμολυκείου εὐφυῶς κατεσκευασμένην. Ἣν καὶ ἀναλαβοῦσα ταῖς χερσὶν, ἔφη· Ὦ οἵα κεφαλὴ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει!

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, μεγαλοπρεπεῖς μὲν τῷ σώματι, κατὰ δὲ ψυχὴν ἀλογίστους.

FABULA II. Vulpes.

VULPES cum in domum mimi veniſſet, ſingula illius vaſa perſcrutata, larvæ quoque caput affabre factum invenit. Quô in manus ſumtô, O quale, inquit, caput; & cerebrum non habet!

AFFABULATIO.

Fabula in viros, magnificos quidem corpore, animô autem inconſultos.

γ'.
ΥΣ καὶ ΚΥΩΝ.

Ὗς καὶ Κύων περὶ εὐτεκνίας ἤριζον. Ἔφη δ' ἡ Κύων, εὔτοκος εἶναι μάλιστα πάντων τῶν πεζῶν. Καὶ ἡ Ὗς ὑποτυχοῦσα, πρὸς ταῦτά φησιν. Ἀλλ' ὅταν τοῦτο λέγῃς, ἴσθι, ὅτι καὶ τυφλοὺς σὺ σαυτῆς σκύλακας τίκτεις.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ τάχει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐν τῇ τελειότητι κρίνεται.

FABULA III.
Sus & Canis.

SUS & Canis de fœcunditate certabant. Ac Canis quidem omnium pedeſtrium ſe fœcundiſſimam ajebat. Cui Sus occurrens. Hæc cum dicis, inquit, cæcos quoque catulos te parere memento.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, non ex celeritate, ſed ex perfectione de rebus judicari.

FABU-

δ'.

ΓΕΡΩΝ καὶ ΘΑΝΑΤΟΣ.

ΓΕ΄ΡΩΝ ποτὲ ξύλα κόψας, καὶ ταῦτα φέρων, πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε, δὲ διὰ τὸν πολὺν κόπον ἀποθέμενος ἐν τόπῳ τινὶ τὸν φόρτον, τὸν Θάνατον ἐπεκαλεῖτο. τοῦ δὲ Θανάτου παρόντος, καὶ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν, δι' ἣν αὐτὸν ἐκάλει, δειλιάσας ὁ Γέρων, ἔφη. Ἵνα μου τὸν φόρτον ἄρῃς.

FABULA IV.

Senex & Mors.

SENEX olim inciſa à ſe ligna ferens, multam ibat viam, nimioque præ labore, depoſitô in locô quodam onere, Mortem invocabat. Verum Mors cum accederet, cauſamque, ob quam vocaret ſe, exquireret, timore ſubitô correptus Senex. Ut meum onus, inquit, tollas.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, εἰ καὶ δυστυχεῖ καὶ πτωχός ἐστι.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, omnem hominem amare vitam, infelix licet & mendicus ſit.

έ. ΟΝΟΣ καὶ ΑΛΩΠΗΞ.

ΟΝΟΣ, ἐνδυσάμενος λεοντῆν, περιῄει πάντα τῶν ζώων ἐκφοβῶν. Καὶ δὴ θεασάμενος, ἀλώπεκα, ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην δεδίττεσθαι. ἡ δὲ (ἐτύγχανε γὰρ αὐτοῦ φθεγξαμένου προακηκοῦια)

FABULA V.
Aſinus & Vulpes.

ASINUS indutus pelle Leonis vagabatur, reliquiſque terrorem animalibus incutiebat. Qui, conſpectâ Vulpe, & hanc terrere conatus eſt. Ea autem (fortè enim vocem ejus antè audiverat)

πρὸς αὐτὸν ἔφη· Ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὡς καὶ ἐγὼ ἄν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκωμένου ἤκουσα.

diverat) ad ipſum, Atqui, & ego, certò ſcias, inquit, timuiſſem te, niſi rudentem audiviſſem.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἔνιοι τῶν ἀπαιδεύτων τοῖς ἔξω δοκοῦντές τινες εἶναι, ὑπὸ τῆς ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, nonnullos indoctos, qui iis, quibus ſunt ignoti, aliquid videntur eſſe, ex ſuâ redargui loquacitate.

ϛʹ.

ΙΞΕΥΤΗΣ καὶ ΕΧΙΣ.

Ἰξευτὴς δίκτυον ἀναλαβὼν καὶ καλάμους,

FABULA VI.

Auceps & Vipera.

AUCEPS, reti acceptô & arundinibus,

πρὸς ἄγραν ἐξῆλθεν, ἰδὼν δὲ κίχλην ἐφ' ὑψηλοῦ δένδρου καθεζομένην, καὶ τοὺς καλάμους ἀλλήλοις ἐπὶ μῆκος συνάψας, ἄνω πρὸς αὐτὴν συλλαβεῖν βουλόμενος ἐφεώρα. Καὶ δὴ λαθὼν ἔχιν κοιμωμένην ὑπὸ πόδας ἐπάτησε. τῆς δ' ὀργισθείσης καὶ δακούσης αὐτὸν, ἐκεῖνος ἤδη λειποψυχῶν ἔλεγε, Δύστηνος ἐγώ· ἕτερον γὰρ θηρεῦσαι βουλόμενος, αὐτὸς ὑφ' ἑτέρου ἠγρεύθην εἰς θάνατον.

bus, aucupatum exiit. Viſô autem turdô, qui in altâ arbore ſederet, arundinibus longâ ſerie inter ſe conjunctis, ſurſum eum prehenſurus oculos tollebat. Cæterum ignarus, Viperam dormientem conculcavit. Quæ offenſa ac irata, quum momordiſſet eum, illa jam agens animam, Me miſerum, ajebat: quippe qui alium capturus, ipſe ab aliô ad mortem captus ſum.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς πέλας ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις ὑφ' ἑτέρων τοῦτ' αὐτὸ πάσχοντες.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, eos qui proximis inſidiantur, ignaros ſæpè ab aliis id ipſum pati.

ζʹ. ΚΥΩΝ καὶ ΜΑΓΕΙΡΟΣ.

ΚΥΩΝ εἰσπηδήσας εἰς Μαγειρεῖον, καὶ τοῦ Μαγείρου ἀσχολουμένου, καρδίαν ἁρπάσας ἔφυγεν. ὁ δὲ Μάγειρος ἐπιστραφεὶς, ὡς εἶδεν αὐτὸν φεύγοντα, εἶπεν. Ὦ οὗτος, ἴσθι, ὡς ὅπουπερ ἂν ᾖς, φυλάξομαί σε. οὐ γὰρ ἀπ' ἐμοῦ καρδίαν εἴληφας, ἀλλ' ἐμοὶ καρδίαν ἔδωκας.

FABULA VII. Canis & Cocus.

CANIS irrumpens in culinam, ibi Coco occupato, corde arrepto fugit. Converſus vero Cocus, ut ipſum vidit fugientem, Heus tu, inquit, ſcito, ubicunque fueris, me te obſervaturum, non enim cor mihi abſtuliſti, ſed dediſti.

FABU-

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις τὰ παθήματα τοῖς ἀνθρώποις μαθήματα γίνεται.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, ſæpe mala hominibus documenta eſſe.

η΄.

ΓΥΝΗ καὶ ΟΡΝΙΣ.

Γυνὴ χήρα τις ὄρνιν εἶχε, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ὠὸν αὐτῇ τίκτουσαν. Νομίσασα δὲ, ὡς εἰ πλείους τῇ ὄρνιθι κριθὰς παραβάλλοι, δὶς τέξεται τῆς ἡμέρας, τοῦτο πεποίηκεν. Ἡ δὲ ὄρνις πιμελὴς γενομένη,

Fabula VIII.

Mulier & Gallina.

Mulier quædam vidua Gallinam habebat ſingulis diebus ovum ſibi parientem. Rata vero, ſi plus hordei Gallinæ objiceret, bis parituram die, hoc fecit. Gallina autem pin-

οὐδ᾽ ἅπαξ τῆς ἡμέρας τεκεῖν ἠδυνάτο.

pinguefacta, ne ſemel quidem die parere potuit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ διὰ πλεονεξίαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμοῦντες, καὶ τὰ παρόντα ἀποβάλλουσι.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, eos qui ob avaritiam plura appetunt, ea quoque, quæ adſunt, amittere.

θ΄. ΟΡΝΙΣ ΧΡΥΣΟΤΟΚΟΣ.

Ὄρνιθά τις εἶχεν ὠὰ χρυσᾶ τίκτουσαν. Καὶ νομίσας, ἔνδον αὐτῆς ὄγκον χρυσίου εἶναι, κτείνας εὕρηκεν ὁμοίαν τῶν λοιπῶν ὀρνίθων. Ἡ δὲ

FABULA IX.

Gallina auripara.

GALLINAM quædam habuit, quæ ova pareret aurea. Rata igitur, intra ipſam auri extare maſſam, occiſam, aliis Gallinis ſimilem invenit;

ἀθρόον πλοῦτον ἐλπίσασα εὑρήσειν, καὶ τοῦ μικροῦ ἐστέρηται ἐκείνου.

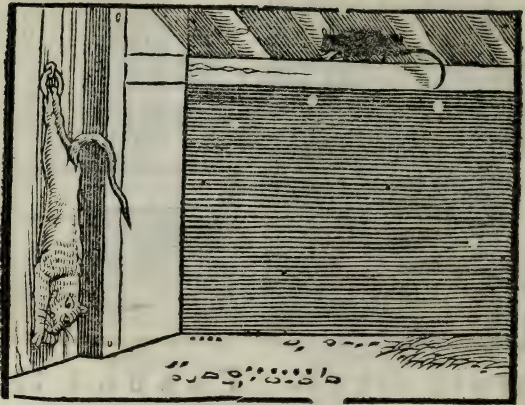
venit. Illa igitur multum ſperans ſe inventuram divitiarum, exiguo quoque illo privata eſt.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τοῖς παροῦσιν ἀρκεῖσθαι, καὶ τὴν ἀπληστίαν φεύγειν.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, oportere contentum eſſe præſentibus, & inexplebilem fugere ſatietatem.

ι΄. ΑΙΛΟΥΡΟΣ καὶ ΜΥΕΣ.

ΕΝ οἰκίᾳ τινὶ πολλῶν Μυῶν ὄντων, Αἴλουρος τοῦτο γνοὺς ἧκεν ἐνταῦθα, καὶ καθέκαστον αὐτῶν συλ-

Fabula X. Felis & Mures.

IN domo quadam quum multi eſſent Mures, Felis eo cognito, illò ſe contulit; ſingu-

λαμβάνων κατήσθιεν. Οἱ δὲ καθ' ἑκάστην ἑαυτοὺς ἀναλισκομένους ὁρῶντες, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους, Μηκέτι κάτω κατέλθωμεν, ἵνα μὴ παντάπασιν ἀπολώμεθα. Τοῦ γὰρ Αἰλούρου μὴ δυναμένου δεῦρο ἐξικνεῖσθαι, ἡμεῖς σωθησόμεθα. Ὁ δὲ Αἴλουρος, μηκέτι τῶν Μυῶν κατιόντων, ἔγνω δι' ἐπινοίας αὐτοὺς σοφιζόμενος ἐκκαλέσασθαι. Καὶ δὴ ἐπὶ πασσάλου τινὸς ἑαυτὸν ἀναβὰς ἀπῃώρησε, καὶ προσεποιεῖτο νεκρὸν εἶναι. Τῶν δὲ Μυῶν τις παρακύψας, καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἔφη, Ὦ οὗτος, κἂν θύλαξ γένῃ, οὐ προσελεύσομαί σοι.

gulosque captos devoravit. Illi verò quotidiè quum ſe, abſumi viderent, inter ſe dixerunt. Ne poſthac deſcendamus, ne penitus intereamus. Nam ſi Felis non poteſt venire huc, nos ſalvi erimus. Felis vero, quum non amplius Mures deſcenderent, dolo decipere eos ſtatuit, ac evocare: conſcenſoque quodam peſſulo, de eo ſe ſuſpendit, mortemque ſimulavit. Ex Muribus autem quidam, inclinato capite, eoque viſo, Heus tu, inquit, ne, ſi ſaccus quidem fias, ad te accedam.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὅταν τῆς ἐνίων μοχθηρίας πειραθῶσιν, οὐκέτι αὐτῶν ἐξαπατῶνται ταῖς ὑποκρίσεσιν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, prudentes homines, quum quorundam pravitatem experti fuerint, non amplius eorum falli ſimulationibus.

ια'. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΠΙΘΗΚΟΣ.

Ἐν συνόδῳ ποτὲ τῶν ἀλόγων ζώων ὠρχήσατο Πίθηκος. Καὶ εὐδοκιμήσας, Βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν ἐχειροτονήθη. Ἀλώπηξ δὲ αὐτῷ φθονήσασα, ὡς ἔν τινι παγίδι κρέας ἐθεάσατο, τὸν Πίθηκον λαβοῦσα ἐνταῦθα ἤγαγεν, ὡς εὕροι μὲν αὐτὴ λέγουσα θησαυρὸν τοῦτον, μὴ μέντοι καὶ χρήσασθαι αὐτῷ. Τῷ Βασιλεῖ γὰρ τοῦτον ὁ νόμος δίδωσι·

FABULA XI.
Vulpes & Simius.

IN concilio quondam brutorum ſaltavit Simius; probatuſque. Rex ab ipſis electus eſt. Vulpes autem ei invidens, quum propter laqueum quendam carnem vidiſſet, Simium illuc ſecum duxit, inveniſſe ſe theſaurum dicens, quo non uteretur: quippe quem lex Regi tribueret. Hortataque eum eſt, ut tanquam

καὶ προὐτρέπετο αὐτὸν, ἅτε δὴ Βασιλέα τὸν θησαυρὸν ἀνελέσθαι. Ὁ δὲ ἀπερισκέπτως προσελθὼν, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τῆς παγίδος, ὡς ἐξαπατήσασαν ἐμέμφετο τὴν ἀλώπεκα. Ἡ δὲ πρὸς αὐτόν. Ὦ Πίθηκε, τοιαύτην σὺ μωρίαν ἔχων, τῶν ἀλόγων βασιλεύσεις.

quam Rex hunc ſumeret theſaurum. At ille quum incogitanter eò ſeſe contuliſſet, captus laqueo, Vulpem, quod ſe decepiſſet, accuſabat. Illa vero. ô Simie, inquit, tune tam demens imperium in bruta obtinebis?

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πράξεσί τισιν ἀπερισκέπτως ἐπιχειροῦντες, δυστυχήμασι περιπίπτουσι.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, eos, qui actiones quaſdam inconſultò aggrediuntur, in adverſam incidere fortunam.

ιβ'. ΧΕΛΩΝΗ ϗ ΑΕΤΟΣ.

ΧΕλώνη Ἀετȣ̃ ἐδεῖτο, ἵπλαϑαι ταύτlω διδάξαι. Τȣ̃ δὲ παραινȣ̃ντος, πόῤῥω τȣ́το τῆς φύσεως αὐτῆς εἶναι, ἐκείνη μᾶλλον τῇ δεήσει προσέκειτο. Λαβῶν ȣ̃ν ταύτlω τοῖς ὄνυξι, ϗ εἰς ὕψος ἀνενεγκὼν εἶτ᾽ ἀφῆκεν. Ἡ ἢ κατὰ Πετρῶν πεσȣ̃σα συνετρίβη.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ, ἐκ φιλονεικίας τȣ̃

Fabula XII. Teſtudo & Aquila.

TEstudo orabat Aquilam, ut ſe volare doceret. Quæ quum moneret eam, alieniſſimum id à natura ejus eſſe; illa magis precibus inſtare. Acceptam ergo unguibus, in altumque ſublatam, mox demiſit. Quæ in Petras cecidit, & contrita eſt.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, multos, qui contentionis ſtudio

φρονιμωτέρων παρακούσαντες, ἑαυτοὺς ἔβλαψαν.

dio prudentiores non audiverint, ſe ipſos læſiſſe.

ιγ'. ΑΙΘΙΟΨ.

Αἰθίοπά τις ὠνήσατο, τοιοῦτον αὐτῷ τὸ χρῶμα εἶναι δοκῶν ἀμελείᾳ τοῦ πρότερον ἔχοντος. Καὶ παραλαβὼν οἴκαδε, πάντα μὲν αὐτῷ προσῆγε τὰ ῥύματα, πᾶσι δὲ λουτροῖς ἐπειρᾶτο καθαίρειν. Καὶ τὸ μὲν χρῶμα μεταβαλεῖν οὐκ εἶχε, νοσεῖν δὲ τὸ ποιεῖν παρεσκεύασεν.

FABULA XIII.

ÆThiopem quidam emit, talem ei colorem negligentia ejus, qui prius habuit, ineſſe ratus. Quem quum in domum accepiſſet ſuam, omnia ei adhibuit purgamenta, eumque omnibus lavacris mundare tentavit. Et colorem quidem tranſmutare non potuit, morbum autem ex labore contraxit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μένουσιν αἱ φύσεις, ὡς προῆλθον τὴν ἀρχήν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, manere naturas, ut à principio provenerunt.

ιδʹ. ΟΡΝΙΣ καὶ ΧΕΛΙΔΩΝ.

Ὄρνις ὄφεως ὠὰ εὑροῦσα, ἐπιμελῶς ἐκθερμάνασα ἐξεκόλαψε. Χελιδὼν δὲ θεασαμένη αὐτήν, ἔφη. Ὦ ματαία, τί ταῦτα τρέφεις; ἅπερ αὐξηθέντα ἀπὸ σοῦ πρώτης τοῦ ἀδικεῖν ἄρξεται.

FABULA XIV. Gallina & Hirundo.

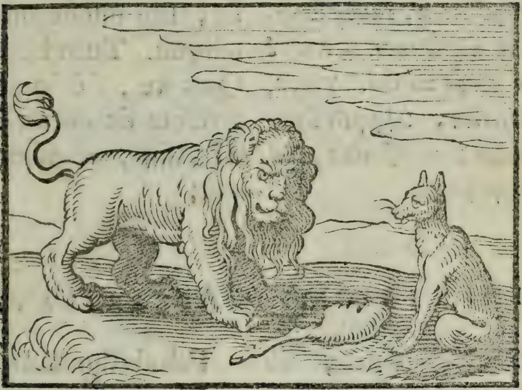
GALLINA Serpentis ova cum inveniſſet, diligenter calefacta excluſit. Hirundo autem quum vidiſſet. ô Demens! quid hæc nutris, inquit? quæ quum excreverint, à te prima injuriam auſpicabuntur.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἀπιθάσσευτός ἐστιν ἡ πονηρία, κἂν τὰ μέγιστα εὐεργετῆται.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, non manſuefieri pravitatem, licet maximus afficiatur beneficiis.

ιε΄. ΛΕΩΝ καὶ ΟΝΟΣ καὶ ΑΛΩΠΗΞ.

Λέων, καὶ ὄνος, καὶ ἀλώπηξ, κοινωνίαν ποιησάμενοι, ἐξῆλθον πρὸς ἄγραν. Πολλῆς οὖν θήρας συλληφθείσης, προσέταξεν ὁ λέων τῷ ὄνῳ διελεῖν αὐτοῖς. Ὁ δὲ τρεῖς

FABULA XV.

Leo, Aſinus & Vulpes.

Leo, & Aſinus, & Vulpes, initâ ſocietate, ad venandum egreſſi ſunt. Multa igitur præda capta, juſſit Leo Aſino, illis ut divideret. At ille, tribus partibus

μερίδας ποιησάμενος ἐκ τῶν ἴσων, ἐκλέξασθαι τούτους προὐτρέπετο. Καὶ ὁ Λέων θυμωθεὶς τὸν ὄνον κατέφαγεν. εἶτα τῇ Ἀλώπεκι μερίζειν ἐκέλευσεν. Ἡ δ' εἰς μίαν μερίδα πάντα σωρεύσασα, ἑαυτῇ βραχύ τι κατέλιπεν. Καὶ ὁ Λέων πρὸς αὐτήν. Τίς σε, ὦ βελτίστη, διαιρεῖν οὕτως ἐδίδαξεν; ἡ δ' εἶπε, Τοῦ ὄνου συμφορά.

æqualiter factis, ut eligerent eos hortabatur. Tum Leo irâ percitus, Aſinum devoravit. Inde vulpi ut divideret juſſit. Illa vero in partes omnia quum dividiſſet, ſibi minimum quid reliquit. Tum Leo ipſi, Quis te, ô optima, dividere ſic docuit? Illa? Aſini, calamitas, inquit·

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι σωφρονισμοὶ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις, τὰ τῶν πέλας δυστυχήματα.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, monita hominibus eſſe aliorum infortunia.

ις'. ΛΕΩΝ καὶ ΑΡΚΤΟΣ.

ΛΈΩΝ καὶ Ἄρκτος ὁμοῦ βουνέβρῳ περιτυχόντες, περὶ τούτου ἐμάχοντο. Δεινῶς οὖν ὑπ᾽ ἀλλήλων διατεθέντες, ὡς ἐκ τῆς πολλῆς μάχης καὶ σκοτοδινιάσαι, ἀπαυδήσαντες ἔκειντο. Ἀλώπηξ δὲ κύκλῳ περιϊοῦσα, πεπτωκότας αὐτοὺς ἰδοῦσα, καὶ τὸν βουνέβρον ἐν τῷ μέσῳ κείμενον, τοῦτον διὰ μέσου ἀμφοῖν διαδραμοῦσα καὶ ἁρπάσασα, φεύγουσα ᾤχετο. Οἱ δὲ

FABULA XVI. Leo & Urſus.

LEo & Urſus, ſimul magnum nacti hinnulum, de eo pugnabant. Male igitur à ſe mutuo accepti, adeo ut ex multa pugna etiam vertigine corriperentur, defatigati jacebant. Vulpes autem circumcirca curſans, ubi proſtratos eos vidit, & hinnulum in medio jacentem, hunc, curſu per medium utriuſque concito, rapuit, fugâque abiit. At

βλέποντες μὲν αὐτὴν, μὴ δυνάμενοι δὲ ἀναστῆναι, Δείλαιοι ἡμεῖς, εἶπον, οἳ ἀλώπεκα ἐμοχθοῦμεν.

At illi cum viderent quidem ipſam, quia ſurgere autem non poſſent, Nos miſeros, ajebant, qui Vulpi laboravimus!

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄλλων κοπιώντων, ἄλλοι κερδαίνουσιν.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, aliis laborantibus, alios lucrari.

ιζʹ. ΚΟΡΑΞ.

ΚΟΡΑΞ νοσῶν ἔφη τῇ μητρί· Μῆτερ, εὔχου τῷ Θεῷ, καὶ μὴ θρήνει. Ἡ δ' ὑπολαβοῦσα ἔφη. Τίς σε, ὦ τέκ-

Fabula XVII.

Corvus ægrotans, ait matri: Mater, precare Deum, nec lamentare. Ea verò reſpondit, dixitque. Quis Deo-

νον, τῷ Θεῶν ἐλεήσῃ; τίνος γὰρ κρέας ὑπὸ σοῦ γε οὐκ ἐκλάπη;

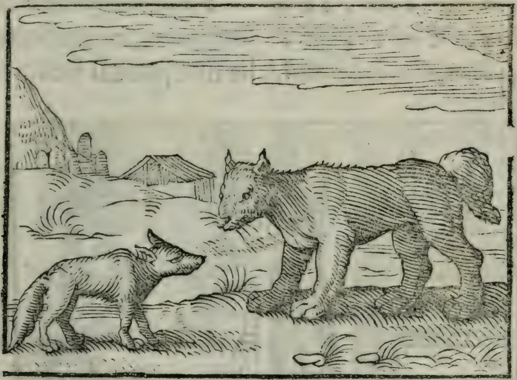
Deorum, ô fili, miſerebitur tui? cujus enim tu carnes non es furatus?

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες, οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὑρήσουσιν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, qui in vita mulros inimicos habent, amicum in neceſſitate inventuros neminem

ιη΄. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΛΕΩΝ.

FABULA XVIII. Vulpes & Leo.

Ἀλώπηξ μήπω θεασαμένη λέοντα, ἐπειδὴ κατά τινα τύχην αὐτῷ συνήντησε, τὸ μὲν πρῶτον οὕτως ἐφοβήθη,

VULPES quum nunquam vidiſſet Leonem; atque ei caſu quodam occurriſſet, primùm ſic timuit, ut fermè mo-

ὡς μικρȣ̃ καὶ ἀποθανεῖν. ἔπειτα τὸ δεύτερον θεασαμένη, ἐφοβήθη μὲν, ȣ̓ μὴν ὡς τὸ πρότερον. ἐκ τρίτȣ δὲ τȣ̃τον θεασαμένη, οὕτως αὐτȣ̃ κατεθάῤῥησεν, ὡς καὶ προσελθȣ̃σα, διαλεχθῆναι.

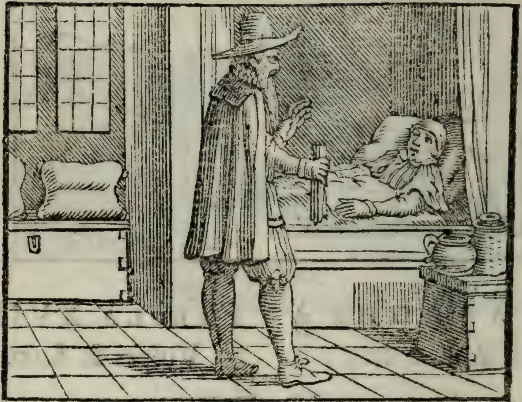
moreretur. deinde quum ſecundo vidiſſet, timuit quidem, non tamen ut prius. Tertio autem quum vidiſſet ipſum, eos animos adverſus eum aſſumſit, ut & accederet, & colloqueretur.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ συνήθεια, καὶ τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων, εὐπρόσιτα ποιεῖ.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, conſuetudine, ea quæ terribilia ſunt, acceſu facilia fieri.

ιθ΄. ΓΡΑΥΣ καὶ ΙΑΤΡΟΣ.

Γυνὴ γραῦς ἀλγȣ̃σα τȣ̀ς ὀφθαλμȣ̀ς, εἰ-

FABULA XIX.
Anus & Medicus.

MULIER Anus ægra oculis, Medicum

σκαλεῖται τινα τῶν ἰατρῶν ἐπὶ μισθῷ, συμφωνήσασα, ὡς εἰ μὲν θεραπεύσειεν αὐτὴν, τὸν ὁμολογηθέντα μισθὸν αὐτῷ δώσειν· εἰ δὲ μὴ, μηδὲν δώσειν. Ἐνεχείρησε μὲν οὖν ὁ ἰατρὸς τῇ θεραπείᾳ. καθ' ἡμέραν δὲ φοιτῶν εἰς τὴν πρεσβύτιν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῇ χρίων, ἐκείνης μηδαμῶς ἀναβλέπειν ἐχούσης τὴν ὥραν ἐκείνην ὑπὸ τοῦ χρίσματος, αὐτὸς ἕν τι τῶν τῆς οἰκίας σκευῶν ὑφαιρούμενος ὁσημέραι, ἀπῄει. Ἡ μὲν οὖν γραῦς τὴν ἑαυτῆς περιουσίαν ἑώρα καθεκάστην ἐλαττουμένην ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ τέλος παντάπασιν αὐτῇ θεραπευθείσῃ μηδὲν ὑπολειφθῆναι. Τοῦ δὲ ἰατροῦ τοὺς συμφονηθέντας μισθοὺς αὐτὴν ἀπαιτοῦντος, ὡς καθαρῶς βλεπούσης ἤδη, καὶ τοὺς μάρτυρας παραγαγόντος, Μᾶλλον μὲν οὖν, εἶπεν ἐκείνη, τανῦν οὐδὲν βλέπω. Ἡνίκα μὲν γὰρ τοὺς

dicum quendam mercede pactâ ad ſe vocat, eâ lege, ut ſi curaret ſe, pactam mercedem ei daret; ſin autem minus, nihil daret. Aggreſſus eſt igitur Medicus curam: quotidie verò accedens ad vetulam, & oculos ei ungens, quum ea nihil videre poſſet, quia uncta erat, eâ ipſâ horâ ipſe vas aliquod ex domo auferebat quotidie, ac ſic abibat. Vetula igitur ſuppellectilem ſuam ſingulis diebus minui adeò videbat, ut tandem omnino reſtitutæ nihil relinqueretur. At Medicus, quum jam pactam ab ea pecuniam efflagitaret, ut quæ rectè jam videret, teſteſque adduceret; Nihil certè, ait illa, nunc video. Nam quum oculis laborabam, multa mea in mea vide-

ὀφθαλμοὺς ἐνόσουν, πολλὰ τῶν ἐμῶν καὶ τὴν ἐμαυτῆς ἔβλεπον οἰκίαν· νῦν δ' ὅτι με σὺ βλέπειν φῂς, οὐδὲ ἓν ἐκείνων ὁρῶ.

videbam domo: nunc autem, quum me tu videre inquis, nihil omnino ex illis video.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐξ ὧν πράττουσι, λανθάνουσι καθ' ἑαυτῶν τὸν ἔλεγχον ἐπισπώμενοι.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, pravos homines, ex iis quæ agunt, non videre ſe adverſus ſeſe argumentum afferre.

κ'.

ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΧΕΛΩΝΗ.

FABULA XX.

Jupiter, & Teſtudo.

ΖΕΥΣ γάμους τελῶν, πάντα τὰ ζῶα εἱστία,

JUPITER nuptias celebrans, omnia animalia

Μένης δὲ τῆς Χελώνης ὑστερησάσης, διαπορῶν τὴν αἰτίαν τῆς ὑστερήσεως, ἐπυνθάνετο αὐτῆς, τίνος χάριν αὐτὴ ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὐ παρεγένετο. Τῆς δὲ εἰπούσης, οἶκος φίλος, οἶκος ἄριστος, ἀγανακτήσας καθ' αὐτῆς, κατεδίκασε τὸν οἶκον βαστάζουσαν περιφέρειν.

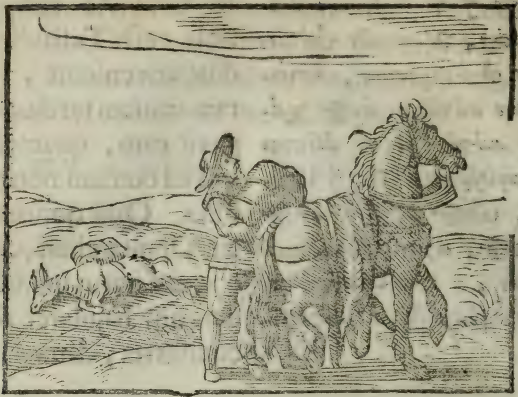
lia convivio accipiebat. Sola verò Teſtudine tardius adveniente, admirans cauſam tarditatis, rogavit eam, quamobrem ipſa ad cœnam non acceſſiſſet. Quæ quum dixiſſet, Domus chara, domus optima! iratus ipſi, eam, ut domum bajularet ac circumferret, damnavit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἱροῦνται μᾶλλον λιτῶς παρ' ἑαυτοῖς ζῆν, ἢ παρ' ἄλλοις πολυτελῶς.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, pleroſque hominum malle parcè potius apud ſe vivere, quàm apud alios lautè.

κα΄. ΙΠΠΟΣ καὶ ΟΝΟΣ.

ΑΝθρωπός τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. Ὁδευόντων δὲ ἐν τῇ ὁδῷ, εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ. Ἆρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναι με σῶον. Ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη. Ὁ δὲ ὄνος πεσὼν, ἐκ τοῦ κόπου ἐτελεύτησε. Τοῦ δὲ δεσπότου πάντα ἐπιθέντος αὐτῷ, καὶ αὐτὴν τοῦ ὄνου δορὰν, θρηνῶν ὁ ἵππος ἐβόα. Οἴμοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπώρῳ; Μὴ

FABULA XXI.
Equus & Aſinus.

HOmo quidam Equum & Aſinum habebat. Qui quum iter facerent in via, ait Equo Aſinus, Tolle ex meo onere, ſi vis me eſſe ſalvum. Quod illi non perſuaſit. Quum ergo cecidiſſet Aſinus, ac præ labore obiiſſet, heruſque ei omnia, atque etiam ipſam Aſini imponeret pellem, lamentari Equus, ac clamare: Heu mihi miſerrimo!

θελήσας γὰρ μικρὸν βάρος λαβεῖν, ἰδοὺ ἅπαντα βαστάζω, καὶ τὸ δέρμα.

mo! quid mihi evenit miſero? Quia enim parum oneris nolui accipere, ecce omnia, & ipſam pellem, geſto.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς μικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες, ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν βίῳ.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, ſi magni cum parvis, ſubſidium commune ferant; utroſque ſervari in vita.

κβʹ. ΚΛΕΠΤΑΙ καὶ ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ.

Κλέπται εἰς τινα εἰσελθόντες οἰκίαν, οὐδὲν εὗρον ὅτι μὴ ἀλεκτρυόνα, καὶ τοῦτον λαβόντες ἀπήε-

FABULA XXII.

Fures & Gallus.

FURES in domum quandam ingreſſi, quum nihil inveniſſent præter Gallum; eo ſurrepto,

σαν. Ὁ δὲ μέλλων ὑπ' αὐτῶν θύεσθαι, ἐδεῖτο, ὡς ἂν αὐτὸν ἀπολύσωσι, λέγων, χρήσιμος εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, νυκτὸς αὐτοὺς ἐπὶ τὰ ἔργα ἐγείρων. Οἱ δὲ ἔφησαν. Ἀλλὰ διὰ τοῦτό σε μᾶλλον θύομεν. Ἐκείνους γὰρ ἐγείρων, κλέπτειν ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς.

repto, abierunt. Quem quum mactaturi eſſent, rogabat, ut ſe dimitterent, utilem ſe eſſe hominibus dicens, quod noctu ad opera eos excitaret. Qui dixerunt. Atqui vel propterea mactaberis, quippe eos dum excitas, furari nos non ſinis.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ταῦτα μάλιστα τοῖς πονηροῖς ἐναντιοῦται, ἃ τοῖς χρηστοῖς ἐστιν εὐεργετήματα.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, ea maximè pravis obeſſe, quæ bonis proſunt.

FABU-

κγ´.

ΟΔΟΙΠΟΡΟΙ.

Δύο τινὲς κατὰ ταὐτὸν ὡδοιπόρουν, καὶ θατέρου πέλεκυν εὑρόντος, ἅτερος ὁ μὴ εὑρὼν παρῄνει αὐτὸν, μὴ λέγειν, εὕρηκα, ἀλλ' Εὑρήκαμεν. Μετὰ μικρὸν δὲ ἐπελθόντων αὐτοῖς τῶν τὸν πέλεκυν ἀποβεβληκότων, ὁ ἔχων αὐτὸν διωκόμενος, πρὸς τὸν μὴ εὑρόντα συνοδοιπόρον ἔλεγεν, ἀπολώλαμεν. Ὁ δ' εἶπεν, ἀπόλωλα, λέγε, οὐκ ἀπολώλαμεν.

FABULA XXIII.

Viatores.

DUo quidam unà conficiebant iter. Quumque alter ſecurim reperiſſet; alter qui non invenerat, monebat ipſum, ne diceret, Inveni, ſed Invenimus. Verum paulò poſt, quum ſupervenirent qui amiſerant ſecurim; atque ab iis urgeretur is qui habebat, dixit comiti itineris qui eam non repererat, Periimus. Hic autẽ illi, Perii, inquit, dic, non Periimus.

Καὶ γὰρ καὶ ὅτε τὸν πέλεκυν εὗρες, Εὕρηκα ἔλεγες, οὐχ Εὑρήκαμεν.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ μὴ μεταλαμβάνοντες τῶν εὐτυχημάτων, οὐδ᾽ ἐν ταῖς συμφοραῖς βέβαιοί εἰσι φίλοι.

nim & tunc, quum ſecurim Inveniſti dixiſti, Inveni dixiſti, non Invenimus.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, qui non fuerunt participes felicitatum, neque in calamitatibus firmos eſſe amicos.

κδʹ. ΝΕΑΝΙΣΚΟΙ καὶ ΜΑΓΕΙΡΟΣ.

Δύο Νεανίσκοι Μαγείρῳ παρεκάθηντο. Καὶ δὴ τοῦ μαγείρου περί τι

Fabula XXIV. Adoleſcentuli, & Cocus.

DUo adoleſcentuli apud Cocum aſſidebant: eoque in aliquod dome-

τῶν οἰκείων ἔργων ἀσχολουμένου, ἅτερος τούτων μέρος τι τῶν κρεῶν ὑφελόμενος, εἰς τὸν θατέρου καθῆκε κόλπον. Ἐπιστραφέντος δὲ τοῦ Μαγείρου, καὶ τὸ κρέας ἐπιζητοῦντος, ὁ μὲν εἰληφὼς ὤμνυε, μὴ ἔχειν· ὁ δὲ ἔχων, μὴ εἰληφέναι. Ὁ δὲ Μάγειρος αἰσθόμενος τὴν κακουργίαν αὐτῶν, εἶπεν. Ἀλλὰ κἂν ἐμὲ λάθητε, τόν γ' ἐπιορκούμενον Θεὸν οὐκ οὖν λήσεσθε.

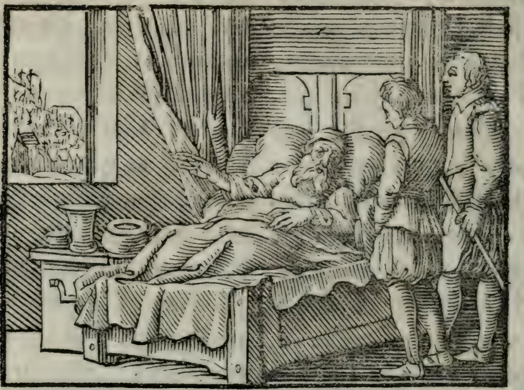
domeſticum opus intento, alter horum partem quandam carnium ſubreptam, in alterius demiſit ſinum. Converſo autem Coco, ac quærente carnem; qui abſtulerat, ſe non habere; qui autem habebat, non abſtuliſſe, jurabat. Coquus verò, malignitate eorum probè perſpectâ. Me quidem etſi, inquit, latueritis, pejeratum Deum non latebitis.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ἀνθρώπους ἐπιορκοῦντες λάθωμεν, ἀλλὰ τόν γε Θεὸν οὐ λήσομεν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, quod, licet homines pejerantes lateamus, Deum tamen non latebimus.

κέ. ΓΕΩΡΓΟΣ καὶ ΠΑΙΔΕΣ ΑΥΤΟΥ.

ΓΕΩΡΓΟ'Σ τις μέλλων καταλύειν τὸν βίον, καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πεῖραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἔφη· Παῖδες ἐμοὶ, ἐγὼ μὲν ἤδη τὸν βίον ὑπέξειμι· ὑμεῖς δὲ, ἅπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται, ζητήσαντες, εὑρήσετε πάντα. Οἱ μὲν οὖν οἰηθέντες, θησαυρὸν ἐκεῖ που κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς

FABULA XXV.

Agricola, & filii ipſius.

AGRICOLA quidam vitâ exceſſurus, volenſque filios ſuos periculum facere de agricultura, vocatis ipſis, Filii mei, ego jam è vita diſcedo, inquit: vos autem, ſi, quæ in vinea à me occultata ſunt, quæſieritis, invenietis omnia. Illi igitur rati, theſaurum illic alicubi defoſſum eſſe, omnem vineæ terram poſt interitum patris defo-

κατέσκαψαν. Καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον· ἡ δὲ ἄμπελος καλῶς σκαφεῖσα, πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

defoderunt. Ac theſaurum quidem non invenerunt: cæterum vinea pulchrè foſſa, multiplicem fructum reddidit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, laborem theſaurum eſſe hominibus.

κϛʹ. ΔΕΣΠΟΤΗΣ καὶ ΚΥΝΕΣ.

ἈΝΗΡ τις ὑπὸ χειμῶνος ἐν τῷ αὐτοῦ προαστείῳ ἀποληφθεὶς, πρῶ-

FABULA XXVI. Herus & Canes.

VIR quidam tempeſtate in ſuburbio deprehenſus ſuo, primùm

 oves,

τα μὲν τὰ πρόβατα κατέφαγεν, εἶτα, τὰς αἶγας. Τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπικρατοῦντος, καὶ τοὺς ἐργάτας βοῦς σφάξας ἐθοινήσατο. Οἱ δὲ Κύνες ταῦτα ἰδόντες, διελέχθεσαν πρὸς ἀλλήλους. Φεύγωμεν ἀλλ' ἡμεῖς γε ἐντεῦθεν. Εἰ γὰρ τῶν ἐργατῶν βοῶν ὁ δεσπότης (ἡμῶν) οὐκ ἐφείσατο, πῶς ἡμῶν φείσεται;

oves, hinc captas comedit. Tempeſtate autem invaleſcente, operarios quoque boves jugulavit, ac comedit. Canes verò, id quum vidiſſent, inter ſe dixerunt: Fugiamus nos hinc. Si enim operariis bobus herus noſter non pepercit; nobis quomodò parcet?

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τούτους μάλιστα φεύγειν καὶ φυλάττεσθαι χρὴ, οἵτινες οὐδὲ τῶν οἰκείων ἀπέχονται.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, eos maxime fugere, & cavere oportere, qui ne ſuis quidem abſtinent.

κζ΄.

ΑΛΩΠΕΚΕΣ.

ἈΛΩΠΗΞ ἐν παγίδι ληφθεῖσα, καὶ ἀποκοπείσης τῆς οὐρᾶς διαδρᾶσα, ἀβίωτον ὑπ' αἰσχύνης ἡγεῖτο τὸν βίον. Ἔγνω οὖν καὶ τὰς ἄλλας Ἀλώπεκας τοῦτ' αὐτὸ νουθετῆσαι, ὡς ἂν τῷ κοινῷ πάθει τὸ ἴδιον συγκαλύψειεν αἶσχος. Καὶ δὴ πάσας ἀθροίσασα, παρῄνει τὰς οὐρὰς ἀποκόπτειν, ὡς οὐκ ἀπρεπὲς μόνον τοῦτο τὸ μέλος ὄν, ἀλλὰ καὶ περιτ-

FABULA XXVII.

Vulpes.

VULPES laqueo capta, quum abſciſſâ caudâ evaſiſſet, minime vitalem præ pudore exiſtimabat ſibi vitam. Itaque & aliis Vulpibus hoc idem perſuadere decrevit: ut communi malo ſuum celaret dedecus. Convocatis ergo omnibus, ſibi quoque ſaudet caudas ut præcidant, quod non modò parum decorum hoc membrum, ſed & onus

τὶν βάρος προσηρτημένον. Ὑπολαβοῦσα δέ τις αὐτῶν, εἶπεν. Ὦ αὕτη, ἀλλ᾽ εἰ καὶ σοὶ τοῦτο προσέφερεν, οὐκ ἂν ἡμῖν αὐτὸ συνεβούλευες.

onus ſupervacuum, & appendix quædam eſſet. Cui quædam ex ipſis reſpondens, Heus tu, niſi hoc è re tua eſſet, nobis non ſuaderes, inquit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων οὐ δι᾽ εὔνοιαν τὰς πρὸς τοὺς πέλας ποιοῦνται συμβουλίας, διὰ ᾗ τὸ αὐτοῖς συμφέρον.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, pravos homines non benevolentiâ, quâ proſequuntur alios, ſed ex utilitate ſua, conſilium iis dare.

κη'. ΕΡΜΗΣ καὶ ΑΓΑΛΜΑΤΟΠΟΙΟΣ.

Ἑρμῆς, γνῶναι βουλόμενος, ἐν τίνι τιμῇ

FABULA XXVIII. Mercurius & Statuarius.

MERCURIUS, ſcire volens, quanti apud

παρ' ἀνθρώποις ἐστὶν, ἧκεν εἰς ἀγαλματοποιοῦ, ἑαυτὸν εἰκάσας ἀνθρώπῳ. Καὶ θεασάμενος ἄγαλμα τοῦ Διὸς, ἠρώτα, πόσου τις αὐτὸ πρίασθαι δύναται. Τοῦ δὲ εἰπόντος, Δραχμῆς, γελάσας, πόσου τὸ τῆς Ἥρας; ἔφη. Εἰπόντος δὲ πλείονος, ἰδὼν καὶ τὸ ἑαυτοῦ ἄγαλμα, καὶ νομίσας, ὡς, ἐπειδὴ ἄγγελός ἐστι Θεῶν, καὶ κερδῷος, πολὺν αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι τὸν λόγον, ἤρετο περὶ αὐτοῦ. Ὁ δ' ἀγαλματοποιὸς ἔφη. Ἐὰν τούτους ὠνήσῃ, καὶ τοῦτον προσθήκην σοὶ δίδωμι.

apud homines eſſet, aſſumptâ hominis formâ, in domum Statuarii venit: viſaque ſtatua Jovis, quanti inſcriberet, rogavit. Quumque reſponderetur, Drachma, ſubriſit; &, quanti autem Junonis; inquit. Quumque venditor dixiſſet, Pluris; ſuam quoque inſpiciens ſtatuam, arbitratus, quum nuncius Deorum ſit, & lucri præſes, maximam ſui ab hominibus haberi rationem, de ſua rogavit. Cui Statuarius. Haſce ſi emeris, hæc cæteris accedet.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρα κενόδοξον, ἐν οὐδεμιᾷ παρ' ἄλλοις ὄντα τιμῇ.

AFFABULATIO.

Fabula in hominem glorioſum; qui nullius apud alios eſt pretii.

κθ'. ΛΥΚΟΣ καὶ ΓΕΡΑΝΟΣ.

Λύκῳ λαιμῷ ὀστέον ἐπεπήγει, ὁ δὲ Γεράνῳ μισθὸν παρέξειν εἶπεν, εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιβαλοῦσα, τὸ ὀστοῦν ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ ἐκβάλοι. Ἡ δὲ τοῦτ' ἐκβαλοῦσα, δολιχόδειρος οὖσα, τὸν μισθὸν ἐπεζήτει. Ὅστις γελάσας, καὶ σοῦ ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι μισθὸς, ἔφη, τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ Λύκου στόματος καὶ ὀδόντων ἐξῆρες κά-

Fabula XXIX.

Lupus & Grus.

Lupus gutturi quum os infixum haberet, mercedem Grui præbiturum dixit, ſi, injecto capite, os è gutture ſibi eduxiſſet. Quod quum illa, ut quæ longo eſſet collo, eduxiſſet, mercedem flagitare cœpit. Ille ſubridens, denteſque exacuens, Sufficiat tibi, inquit, illa ſola merces, quod ex ore Lupi dentibuſ-

ϱὰν σῶαν, καὶ μηδὲν παθοῦσαν.

busque ſalvum caput & illæſum exemiſti.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας, οἵτινες ἀπὸ κινδύνου διασωθέντες, τοῖς εὐεργέταις τοιαύτας ἀπονέμουσι χάριτας.

AFFABULATIO.

Fabula in homines, qui, à periculo ſervati, benè de ſe meritis gratiam ejuſmodi perſolvunt.

λ΄.

ΑΛΙΕΥΣ.

Ἁλιεὺς ἔν τινι ποταμῷ ἡλίευεν. Διατείνας δὲ τὰ δίκτυα, καὶ τὸ ῥεῦμα περιλαβὼν ἑκατέρωθεν, καλωδίῳ προσδήσας λίθον, τὸ ὕδωρ ἔτυπτεν, ὅπως οἱ

FABULA XXX.

Piſcator.

PISCATOR in fluvio quodam piſcabatur: extenſiſque retibus, ac fluxu comprehenſo utrimque, funi alligato lapide, aquam verberare cœ-

ἰχθύες φεύγοντες, ἀπαραφυλάκτως τοῖς βρόχοις ἐμπέσωσι. Τῶν δὲ περὶ τὸν τόπον οἰκούντων τις θεασάμενος τοῦτο ποιοῦντα, ἐμέμφετο, ὡς τὸν ποταμὸν θολοῦντα, καὶ διειδὲς ὕδωρ μὴ συγχωροῦντα πίνειν. Καὶ ὃς ἀπεκρίνατο· Ἀλλ' εἰ μὴ οὕτως ὁ ποταμὸς ταράττεται, ἐμὲ δεήσει λιμώττοντα ἀποθανεῖν.

cœpit: ut ſic piſces incautè fugientes in retia inciderent. Id quum quidam ex iis, qui circa eum habitarent locum, facientem vidiſſet, expoſtulare cum eo, quod fluvium turbaret, claramque aquam bibi non ſineret, qui reſpondit; Atqui ſini fluvius turbetur, mihi fame moriendum erit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν πόλεων οἱ δημαγωγοὶ τότε μάλιστα ἐργάζονται, ὅταν τὰς πατρίδας εἰς στάσιν περιάγωσιν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, civitatum præſides tunc maxime ſua agere, quum eas in ſeditionem inducunt.

λα΄. ΛΥΚΟΣ ϗ ΓΡΑΥΣ.

Λύκος λιμώττων, περιῄει ζητῶν τροφήν. Γενόμενος δὲ κατά τινα τόπον, ἤκουσε παιδίου κλαίοντος, καὶ Γραὸς λεγούσης αὐτῷ. Παῦσαι τοῦ κλαίειν. Εἰ δὲ μὴ, τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἀποδώσω σε τῷ Λύκῳ. Οἰόμενος δὲ ὁ Λύκος, ὅτι ἀληθεύει ἡ Γραῦς, ἵστατο πολλὴν ἐκδεχόμενος ὥραν. Ὡς δ' ἑσπέρα κατέλαβεν, ἀκούει πάλιν τῆς Γραὸς κολακευούσης τὸ παι-

FABULA XXXI.
Lupus & Vetula.

LUPUS eſuriens, cibum ut quæreret, vagabatur. Quumque ad quendam perveniſſet locum, puerum plorantem, Anumque audivit quandam, quæ illi diceret, Plorare deſinè. Sin minus, Lupo hac hora te traditura ſum. Ratus igitur Lupus, ſeriò loqui Aniculam, diu admodum ibi expectavit. Quumque eum ibi oppreſſiſſet veſpera, rur-

δίον, καὶ λεγούσης αὐτῷ· Ἐὰν ἔλθῃ ὁ Λύκος δεῦρο, φονεύσομεν, ὦ τέκνον, αὐτόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Λύκος, ἐπορεύετο, λέγων. Ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαύλει, ἄλλα μὲν λέγουσιν, ἄλλα δὲ πράττουσιν.

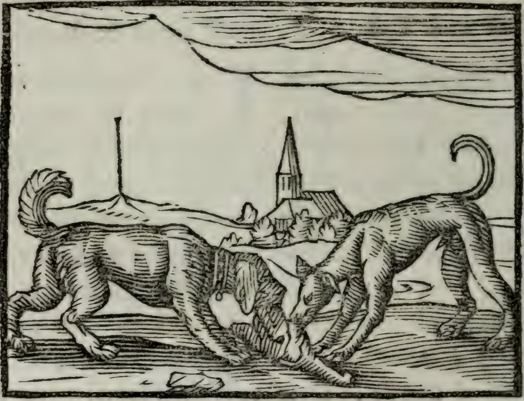
ſus Anum blandientem puerulo, ac dicentem ei audit. Si venerit huc Lupus, interficiemus eum, fili. Quæ quum audiſſet, diſceſſit Lupus, dixitque. In hac villa aliud dicunt, aliud faciunt (homines.)

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος πρὸς ἀνθρώπους, οἵτινες τὰ ἔργα τοῖς λόγοις οὐκ ἔχουσιν ὅμοια.

AFFABULATIO.

Fabula in homines, quorum facta verbis non reſpondent.

λϐʹ. ΚΥΝΕΣ.

ΕΧΩΝ τις δύο Κύνας, τὸν μὲν ἕτερον θηρεύειν

FABULA XXXII. Canes.

QUidam duos cum haberet Canes, alterum

ἐδίδαξε, τὸν δὲ λοιπὸν οἰκοφυλακεῖν. Καὶ δὴ εἴ ποτε ὁ Θηρευτικὸς ἤγρευέ τι, ὁ Οἰκουρὸς συμμετεῖχεν αὐτῷ τῆς θοίνης. Ἀγανακτοῦντος δὲ τοῦ Θηρευτικοῦ, κἀκεῖνον ὀνειδίζοντος, εἴ γε αὐτὸς μὲν καθ' ἑκάστην μοχθεῖ, ἐκεῖνος δὲ μηδὲν πονῶν τοῖς αὐτοῦ τρέφεται πόνοις· ὑπολαβὼν αὐτὸς εἶπε. Μὴ ἐμὲ, ἀλλὰ τὸν δεσπότην μέμφου. Ὃς οὐ πονεῖν με ἐδίδαξεν, ἀλλὰ πόνους ἀλλοτρίους ἐσθίειν.

terum venari, alterum domum ſervare docuit. Cæterum ſi quando Venaticus caperet aliquid, Domeſticus particeps unà cum eo erat cœnæ. Id cum ægre ferret Venaticus, illique objiceret, quod, cum ipſe quotidie laboraret, ille otioſis ſuis nutriretur laboribus; reſpondit, dixitque: Non me, ſed herum reprehende; qui non laborare me, ſed labores alienos comeſſe docuit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τῶν νέων οἱ μηδὲν ἐπιστάμενοι οὐ μεμπτοί εἰσιν, ὅταν αὐτοὺς οἱ γονεῖς οὕτως ἀγάγωσιν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, adoleſcentes, qui nihil ſciunt, haud eſſe reprehendos, quum eos ſic educaverint parentes.

λγʹ. ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΘΡΑΥΣΑΣ ΑΓΑΛΜΑ.

Ἄνθρωπός τις ξύλινον ἔχων Θεὸν, πένης ὢν καθικέτευε τοῦ ἀγαθοποιῆσαι αὐτόν. Ὡς οὖν ταῦτα ἔπραττεν, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐν πενίᾳ διῆγε, θυμωθεὶς, ἄρας αὐτὸν τῶν σκελῶν, ἔῤῥιψεν εἰς τὸ ἔδαφος. Προσκρουσάσης οὖν τῆς κεφαλῆς, καὶ αὐτίκα κλασθείσης, χρυσὸς ἔῤῥευσεν ὅτι πλεῖστος. Ὅνπερ δὴ συνάγων ὁ ἄνθρωπος,

Fabula XXXVIII. Homo-perfractor ſtatuæ.

Homo quidam, ligneum quum haberet Deum, & egeret ſupplicabat, ut ſibi benefaceret. Hæc igitur quum faceret, neque minus in paupertate degeret, iratus, cruribus eum arripuit, ac pavimento illiſit. Illiſo igitur capite, ac ſtatim diffracto, auri quam plurimum effluxit. Quod ille dum colligeret,

ἐβόα. Στρεβλὸς ὑπάρχεις, ὥς γε οἶμαι, καὶ ἀγνώμων. Τιμῶντά σε γὰρ ἥκιστά με ὠφέλησας, τύψαντα δέ σε πολλοῖς καλοῖς ἀμείβῃ.

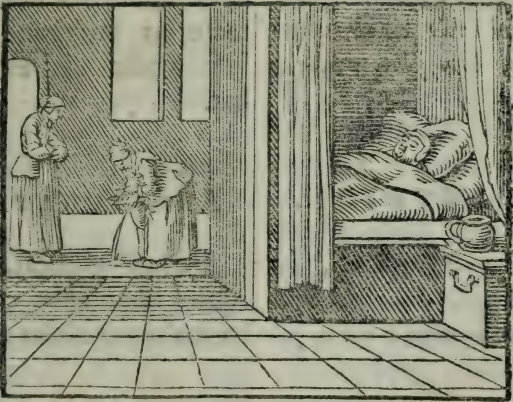
ret, exclamabat: Perverſus es, ut puto, & ingratus: qui dum te colerem; nihil mihi profuiſti; verberanti autem plurima donaſti bona.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐκ ὠφελήσῃ τιμῶν πονηρὸν ἄνθρωπον, τύπτων δὲ αὐτὸν μᾶλλον ὠφελήσῃ.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, nullo commodo pravum coli hominem; qui cum majore verberetur.

λδʹ. ΓΥΝΗ καὶ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑΙ.

FABULA XXXIV. Mulier & Ancillæ.

ΓΥΝΗ χήρα φιλεργὸς, θεραπαινίδας

MULIER vidua, laborioſa, Ancillas

ἔχουσα, ταύτας εἰώθει νυκτὸς ἐγείρειν ἐπὶ τὰ ἔργα, πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. Αἱ δὲ συνεχῶς τῷ πόνῳ ταλαιπωρούμεναι, ἔγνωσαν, δεῖν τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκτεῖναι ἀλεκτρυόνα, ὡς ἐκείνου νύκτωρ ἐξανιστάντος τὴν Δέσποιναν. Συνέβη δ' αὐταῖς τοῦτο διαπραξαμέναις, χαλεπωτέροις περιπεσεῖν τοῖς δεινοῖς. Ἡ γὰρ Δεσπότις ἀγνοοῦσα τὴν τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν, ἐννυχώτερον ταύτας ἀνίστη.

las quum haberet, nocte cum gallicinio ad opus excitare eas ſolebat. Quæ aſſiduo defatigatæ labore, domeſticum mactare gallum decreverunt; ut qui noctu excitaret Heram. Evenit autem ipſis, quum hoc feciſſent, ut in graviora inciderent mala. Nam Hera, quum ignoraret gallorum horam, maturius multâque adhuc nocte eas excitabat.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ βουλεύματα κακῶν αἴτια γίνεται.

Affabulatio.

Fabula ſignificat, pleriſque hominibus conſilia malorum cauſas eſſe.

λε΄.

ΚΟΜΠΑΣΤΗΣ.

ἈΝΗΡ τις ἀποδημήσας, εἶτα δὲ πάλιν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐπανελθὼν, ἄλλα τε πολλὰ ἐν διαφόροις ἠνδραγαθηκέναι χώραις ἐκόμπαζε, καὶ δὴ κἀν τῇ Ῥόδῳ πεπηδηκέναι πήδημα, οἷον οὐδεὶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ δυνατὸς ἂν εἴη πηδῆσαι. Πρὸς τοῦτο δὲ καὶ μάρτυρας τοὺς ἐκεῖ παρόντας ἔλεγεν ἔχειν. Τῶν δὲ παρόντων τις ὑπολαβὼν, ἔφη. Ὦ οὗτος, εἰ ἀληθὲς τοῦτ' ἐστιν, οὐδὲν δεῖ σοι

FABULA XXXV.

Jactator.

VIR quidam peregrinatus, deinde in patriam reverſus, cum alia multa diverſis viriliter geſſiſſe locis jactabat: tum Rhodi ſaltaſſe ſaltum, quem nullus ejus loci ſaltare potuiſſet, quin & teſtes, qui interfuiſſent, habere ſe ajebat. Quidam autem ex iis, qui aderant, Heus tu, reſpondit, ſi verum hoc eſt, nihil tibi opus

μαρτύρων. Ἰδὲ Ῥόδος, ἰδὲ καὶ τὸ πήδημα.

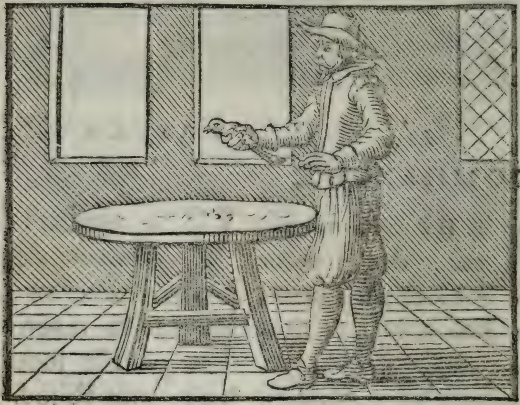
testibus; En Rhodus, en & ſaltus.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ἡ τοῦ πράγματος ἀπόδειξις ᾖ, πᾶς λόγος περιττός ἐστιν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, niſi promta rei demonſtratio ſit, verba omnia vana & ſupervacua eſſe.

λϛ'.

ΚΑΚΟΠΡΑΓΜΩΝ.

ἈΝΗΡ κακοπράγμων εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς ἧκεν Ἀπόλλωνα, πειράσαι τοῦτον βουλόμενος. Καὶ δὴ λαβὼν στρουθίον ἐν τῇ χει-

FABULA XXXVI.

Malignus.

VIR malignus ad eum qui Delphis eſt, ſe contulit Apollinem; tentaturus eum (ſcilicet.) Ergò comprehenſo ma-

nu

θίον, καὶ τοῦτο τῇ ἐσθῆτι σκεπάσας, ἔστη τε τοῦ τρίποδος ἔγγιστα, καὶ ἤρετο τὸν Θεὸν, λέγων. Ἄπολλον, ὃ μετὰ χεῖρας φέρω, πότερον ἔμπνουν ἐστὶν, ἢ ἄπνουν; βουλόμενος, ὡς, εἰ μὲν ἄπνουν εἴποι, ζῶν ἀναδεῖξαι τὸ στρουθίον· εἰ δ' ἔμπνουν, εὐθὺς ἀποπνίξας, νεκρὸν ἐκεῖνο προενεγκεῖν. Ὁ δέ γε Θεὸς τὴν κακότεχνον αὐτοῦ γνοὺς ἐπίνοιαν, εἶπεν. Ὁπότερον, ὦ οὗτος, βούλει ποιῆσαι, ποίησον. Παρά σοι κεῖται γὰρ τοῦτο πρᾶξαι, ἤτοι ζῶν, ὃ κατέχεις, ἢ νεκρὸν ἀποδεῖξαι.

nu paſſerculo, eoque veſte contecto: proxime tripodem ſtetit, rogavitque Deum, Utrumne, Apollo, inquit, quod manu teneo, vivum eſt, an mortuum? ut, ſi mortuum diceret, vivum oſtenderet paſſerculum; ſin vivum, ſtatim ſuffocatum, mortuum produceret. Verùm Deus, mentis ejus quum verſutiam perſpiceret: Utrum, heus tu, facere vis, facito, inquit. Penes te enim eſt facere illud; ſive vivum, quod contines, ſive mortuum, producere velis.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀπαραλόγιστον καὶ ἀλάθητον.

AFFABULATIO.

Fabulá ſignificat, numen neque decipi poſſe, ne quicquam latere.

λζʹ.
ΠΑΙΣ καὶ ΜΗΤΗΡ.

Παῖς ἐκ διδασκαλείου τὴν τοῦ συμμαθητοῦ δέλτον κλέψας, ἤνεγκε τῇ Μητρί. Τῆς δὲ μὴ ἐπιπληξάσης, μᾶλλον μὲν οὖν ἀποδεξαμένης, προϊὼν τοῖς χρόνοις ἤρξατο καὶ τὰ μείζω κλέπτειν. Ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ ποτε ληφθεὶς, ἀπήγετο τὴν πρὸς θάνατον. Τῆς δὲ Μητρὸς ἑπομένης καὶ ὀλοφυρομένης, ἐκεῖνος τῶν δημίων ἐδεῖτο, βραχέα τινὰ τῇ Μη-

FABULA XXXVII.
Puer & Mater.

PUER ex literario ludo condiſcipuli furatus librum, ad Matrem eum detulit. Quæ quum non corripuiſſet eum, quin & libenter admiſiſſet; provectus ætate & majora furari cœpit. In ipſo autem furto aliquando deprehenſus, rectà ad mortem deductus fuit. Ibi, ſequente & lugente Matre, ille carnifices orare, quædam in aurem

περὶ διαλεχθῆναι πρὸς τὸ οὖς. Τῆς δὲ ταχέως τῷ στόματι τοῦ Παιδὸς προσθείσης, ἐκεῖνος τὸ οὖς, τοῖς ὀδοῦσι δακὼν, ἀφείλετο. Τῆς δὲ Μητρὸς, καὶ τῶν ἄλλων κατηγορούντων, ὡς οὐ μόνον κέκλοφεν, ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς τὴν Μητέρα ἠσέβηκεν, ἐκεῖνος εἶπεν. Αὐτὴ γάρ μοι τῆς ἀπωλείας γέγονεν αἴτιος. Εἰ γὰρ, ὅτε τὴν δέλτον ἐκεκλόφειν, ἐπέπληξέ μοι, οὐκ ἂν μέχρι τούτων χωρήσας, νῦν ἠγόμην ἐπὶ τὸν θάνατον.

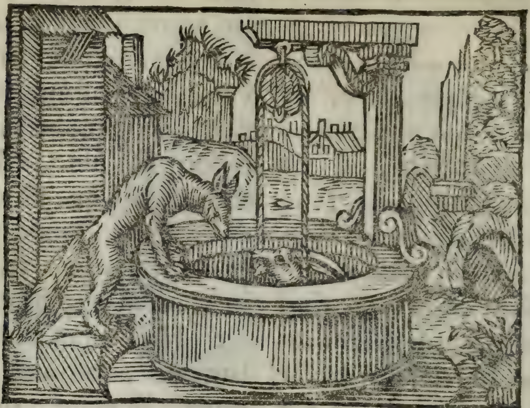
rem Matri narrare ſibi (ut liceret.) Quæ quum illico ori filii ſe admoviſſet, ille aurem, dentibus comprehenſam, morſu abſtulit. Matre autem, aliiſque eum accuſantibus, quod non ſolum furatus, ſed & in Matrem impius eſſet; ille. Hæc enim mihi calamitatis, inquit, fuit cauſa. Si enim, quum furatus librum eſſem, me corripuiſſet, non huc uſque proceſſiſſem, nec ducerer ad mortem.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν μὴ κατ' ἀρχὰς κολαζομένων ἐπὶ μεῖζον αὐξάνεται τὰ κακά.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, eorum, qui non in principio puniuntur, in majus augeri mala.

λη΄. ΑΛΩΠΗΞ καὶ ΤΡΑΓΟΣ.

Ἀλώπηξ καὶ Τράγος διψῶντες, εἰς φρέαρ κατέβησαν. Μετὰ δὲ τὸ πιεῖν, τοῦ Τράγου σκεπτομένου τὴν ἄνοδον, ἡ Ἀλώπηξ ἔφη. Θάρσει, χρήσιμόν τι καὶ εἰς τὴν ἀμφοτέρων σωτηρίαν ἐπινενόηκα. Εἰ γὰρ ὄρθιος σταθεὶς, τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν τῷ τοίχῳ προσερείσεις, καὶ τὰ κέρατα ὁμοίως εἰς τοὔμπροσθεν κλινεῖς,

FABULA XXXVIII. Vulpes & Hircus.

VULPES & HIRCUS ſitientes, in puteum deſcenderunt. Poſtquam autem bibiſſent, Hirco indagante, quomodo aſcenderet, Vulpes, Confide, inquit: utile aliquid, ac in utriuſque ſalutem excogitavi. Si enim erectus, pedibuſque anterioribus parieti innixus ſteteris; ſimiliterque cornua in anteriorem partem

tem

ἀναδραμοῦσα διὰ τῶν σῶν αὐτὴ νώτων καὶ κεράτων, καὶ ἔξω τοῦ φρέατος ἐκεῖθεν πηδήσασα, καί σε μετὰ τοῦτο ἀνασπάσω ἐντεῦθεν. Τοῦ δὲ Τράγου πρὸς τοῦτο ἑτοίμως ὑπηρετησαμένου, ἐκείνη τοῦ φρέατος οὕτως ἐκπηδήσασα, ἐσκίρτα περὶ τὸ στόμιον ἡδομένη. Ὁ δὲ Τράγος αὐτὴν ἐμέμφετο, ὡς παραβαίνουσαν τὰς συνθήκας. Ἡ δὲ, Ἀλλ' εἰ τοσαύτας, εἶπε, φρένας ἐκέκτησο, ὁπόσας ἐν τῷ πώγωνι τρίχας, οὐ πρότερον ἂν κατέβης πρὶν ἢ τὴν ἄνοδον σκέψασθαι.

tem inclinaveris; ipſa, ubi me tergo cornibuſque tuis inſiſtens, expediero, extraque puteum exſiliero, & te poſtea educam exinde. Quod officium quum prompte præſtitiſſet Hircus; ac illa ſic puteo exſiliiſſet, circum os putei cum voluptate exſultabat. Accuſabat autem eam Hircus, quod tranſgreſſa pactum eſſet. Ad quod illa. Si tot, inquit, mentes, quot in barba pilos poſſideres, non ante deſcendiſſes, quam de aſcenſu cogitaſſes.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τὸν φρόνιμον ἄνδρα δεῖ πρότερον τὰ τέλη τῶν πραγμάτων σκέπτεσθαι, εἶθ' οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, prudentem virum oportere prius fines conſiderare rerum; atque ita aggredi ipſas.

λθʹ. ΑΝΘΡΩΠΟΣ καὶ ΚΥΩΝ.

Ἄνθρωπός τις ἡτοίμασε δεῖπνον, ἑστιάσων τινὰ τῶν φίλων αὐτῷ καὶ οἰκείων. Ὁ δὲ Κύων αὐτοῦ ἄλλον Κύνα ἐκάλει, λέγων. Ὦ φίλε, δεῦρο, συνδείπνησόν μοι. Ὁ δὲ προσελθὼν, χαίρων ἵστατο, βλέπων τὸ μέγα δεῖπνον, βοῶν ἐν τῇ καρδίᾳ. Βαβαὶ, πόση μοι χαρὰ ἄρτι ἐξαπιναίως ἐφάνη, τραφήσομαί τε γὰρ, καὶ εἰς κόρον δειπνήσω, ὥστε με

Fabula XXXIX. Homo & Canis.

Homo quidam parabat cœnam, accepturus amicum quendam ſuum & familiarem. Cujus Canis alium item invitabat Canem: qui, ô Amice, inquiebat, veni, una mecum cœna. Atque is ubi acceſſiſſet, lætus, magnam illam ſpectans cœnam, aſtabat; ſecumque, Papæ, quantum mihi nunc, inquiebat, gaudium evenit! quippe qui

αὔριον μηδαμῆ γε πεινάσαι. Ταῦτα καθ' ἑαυτὸν λέγοντος τοῦ Κυνὸς, καὶ ἅμα σείοντος τὴν κέρκον, ὡς δὴ εἰς τὸν φίλον θαῤῥοῦντος, ὁ μάγειρος, ὡς εἶδε τοῦτον ὧδε κἀκεῖσε τὴν κέρκον περιστρέφοντα, καταςχὼν τὰ σκέλη αὐτοῦ, ἔῤῥιψε παραχρῆμα ἔξωθεν τῶν θυρίδων. Ὁ δὲ καλιὼν, ἀπῄει μεγάλως κράζων. Τῶν τις δὲ Κυνῶν, τῶν καθ' ὁδὸν αὐτῷ συναντώντων, ἐπηρώτα. Πῶς ἐδείπνησας, φίλος; Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ὑπολαβὼν ἔφη. Ἐκ τῆς πολλῆς πόσεως μεθυσθεὶς ὑπὲρ κόρον, οὐδὲ τὴν ὁδὸν αὐτὴν, ὅθεν ἐξῆλθον, οἶδα.

qui nutriar, & ad ſatietatem cœnabo, ita ut nullo modo cras eſuriam. Hæc ſecum dum diceret Canis, ſimulque caudam moveret, ut qui jam amico fideret, cocus, ut vidit ipſum huc atque illuc caudam vibrantem, arreptum cruribus, ſtatim de feneſtris dejecit. Qui quum decidiſſet, magno cum clamore obibat. Cui quum Canis quidam in via occurriſſet, quomodo cœnatus es, amice? inquit. Qui reſpondit. Multo potu ſupra ſatietatem inebriatus, ne ipſam quidem viam, unde egreſſus ſum, novi.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ θαῤῥεῖν τοῖς ἐξ ἀλλοτρίων εὖ ποιεῖν ἐπαγγελλομένοις.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, non oportere confidere iis, qui ex alienis benefacere pollicentur.

μʹ.

ΞΥΛΕΥΟΜΕΝΟΣ, καὶ ΕΡΜΗΣ.

ΞΥΛΕΥΌΜΕΝΟΣ τις παρὰ τῷ ποταμῷ τὸν οἰκεῖον ἀπέβαλε πέλεκυν. Ἀμηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν ὄχθην καθίσας ὠδύρετο. Ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν, καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδὺς εἰς τὸν ποταμὸν, χρυσοῦν ἀνή-

FABULA XL.

Lignator & Mercurius.

LIGNATOR quidam apud fluvium ſuam amiſit ſecurim, Inops igitur conſilii, juxta ripam ſedebat, ac plorabat. Mercurius autem, intellectâ cauſâ, ac miſeratus hominem, urinatus in fluvium, auream ſuſtulit ſecurim; &

νεγκε πέλεκυν, καὶ, εἰ οὗτος ἐστὶν ὃν ἀπώλεσεν, ἤρετο. Τοῦ δὲ μὴ τοῦτον εἶναι φαμένου, αὖθις καταβὰς ἀργυροῦν ἀνεκόμισε. Τοῦ δὲ μηδὲ τοῦτον εἶναι τὸ οἰκεῖον εἰπόντος, ἐκ τρίτου καταβὰς ἐκεῖνον τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε, Τοῦ δὲ τοῦτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπολωλότα φαμένου, Ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, πάντας αὐτῷ ἐδωρήσατο. Ὁ δὲ παραγενόμενος, πάντα τοῖς ἑταίροις τὰ συμβάντα διεξελήλυθεν. Ὧν εἷς τις τὰ ἴσα διαπράξασθαι ἐβουλεύσατο. Καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν ἐλθὼν, καὶ τὴν οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτηδες ἀφεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα, κλαίων ἐκάθητο. Ἐπιφανεὶς οὖν ὁ Ἑρμῆς κἀκείνῳ, καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν τοῦ θρήνου, καταβὰς ὁμοίως χρυσῆν ἀξίνην ἐξήνεγκεν, καὶ ἤρετο, εἰ ταύτην ἀπέβαλε. Τοῦ δὲ σὺν ἡδονῇ, καὶ Ἀληθῶς ἥδ' ἐστὶ, φήσαντος, μισήσας ὁ Θεὸς τὸν τοσαύτην ἀναίδειαν, οὐ μόνον ἐκείνην κα-

&,an hæc eſſet quam perdiderat, rogavit. Illo negante, iterum urinatus, argenteam ſuſtulit. Illo neque hanc eſſe ſuam dicente, tertio urinatus, illam ipſam (quam perdiderat,) ſuſtulit. Qui quum vere hanc eſſe, quæ eſſet perdita; dixiſſet; probatâ æquitate ejus, Mercurius omnes ei donavit. Qui ſimul ac ad ſocios veniſſet, quæcunque eveniſſent, expoſuit. Quorum unus eadem facere decrevit: qui ad fluvium ſe contulit, ſuamque conſultò ſecurim in profluentem demiſit; ploravitque eodem modo, ac ſedit. Apparuit igitur Mercurius & illi: cauſâque ob quam ploraret intellectâ, urinatus ſimiliter, auream extulit ſecurim; atque utrum hanc amiſiſſet, rogavit. Qui quum vehementer gaviſus, eam ipſam eſſe dice-

ρέσχεν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν οἰκείαν ἀπέδωκεν.

ret; tantam averſatus impudentiam Deus, non modo illam ſervavit, ſed ne propriam quidem reddidit.

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὅσον τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συναίρεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται.

AFFABULATIO.

Fabula ſignificat, quantum juſtis auxiliatur, tantum injuſtis adverſari Deum.

F I N I S.

LECTORI.

UT utrâque eloquentiâ juventus juxta, & quam commodiſſime exerceatur, curæ iis vel imprimis eſſe oportet, quibus ea eſt commiſſa. Socratis exemplo. Qui, ut in Phædone extat, ne ſine exercitio poëtices vita excederet, à Deo monitus: & monenti paruit, &, cum Fabulas contexere non didiciſſet, ex Æſopo eas mutuavit. Ad quod exercitium ut Avienus præeat, fabellas, quas (ut erat ſæculum) non infeliciter interdum expreſſit, ſuperioribus adjecimus. Ut juventus, poſtquam prima dulcis & inaffectatæ ſapientiæ ac Linguæ Græcæ tirocinia Æſopo debere didicit, carminis ſcribendi argumentum ex eodem petat; ex Avieno, ſed cum cautione, modum.

AVIENUS THEODOSIO.

DUBITANTI *mihi, Theodoſi optime, quonam literarum titulo noſtri nominis memoriam mandaremus, Fabularum textus occurrit, quod in his urbanè concepta falſitas doceat, & non incumbat neceſſitas veritatis. Nam quis tecum de oratione, quis de poëmate loqueretur? quum in utroque literarum genere & Atticos Græcâ eruditione ſuperes, & Latinitate Romanos? Hujus ergo materiæ ducem nobis Æſopum noveris, qui reſponſo Delphici Apollinis monitus ridicula orſus eſt, ut legenda firmaret. Verùm has pro exemplo fabulas & Socrates divinis operibus indidit, & poëmati ſuo Flaccus aptavit, quod in ſe ſub jocorum communium ſpecie vitæ argumenta contineant, quas Græcis Jambis Babrias repetens in duo volumina coarctavit. Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos reſolvit. De his ergo ad quadraginta & duas in unum redactas fabulas edidi, quas rudi Latinitate compoſitas elegis ſum explicare conatus. Habes ergo opus quo animum oblectes, ingenium exerceas, ſollicitudinem leves, totumque vivendi ordinem cautus agnoſcas. Loqui vero arbores, feras cum hominibus gemere, verbis certare volucres, animalia ridere fecimus; ut pro ſingulorum neceſſitatibus vel ab ipſis animis ſententia proferatur.*

ÆSOPI FABULÆ XLII.

A B

A V I E N O

Elego Carmine conſcriptæ.

Rustica & Lupus 1.

RUſtica ploranti parvo juraverat olim,
Ni taceat, rabido quod foret eſca lupo.
Credulus hanc vocem Lupus audiit, & manet ipſas
Pervigil ante fores, irrita vota gerens.
Nam laſſata puer nimiæ dat membra quieti:
Spem quoque raptori ſuſtulit inde fames.
Hunc ubi ſylvarum repetentem luſtra ſuarum
Jejunum conjux ſenſit adeſſe lupa:
Cur, inquit, nullam defers de more rapinam,
Languida conſumptis ſed trahis ora genis?
Ne mireris, ait, deceptum fraude maligna
Vix miſerum vacua delituiſſe fuga.
Nam quæ præda, rogo, quæ ſpes contingere poſſet
Jurgia nutricis cum mihi verba darent;
Hæc ſibi dicta putet, ſeque hac ſciat arte notari.
Fœmineam quiſquis credidit eſſe fidem.

Aquila & Testudo. 2.

PEnnatis avibus quondam teſtudo locuta eſt,
Si quis eam volucrem conſtituiſſet humi,

Protinus è rubris conchas proferret arenis,
Queis pretium nitido cortice bacca daret;
Indignans ſibimet, tardo quod ſedula greſſu
Nil ageret toto perficeretque die.
Aſt ubi promiſſis aquilam fallacibus implet;
Experta eſt ſimilem perfida lingua fidem.
Et male mercatis dum quærit ſydera pennis,
Occidit infelix alitis ungue fero.
Tum quoque ſublimis quum jam moreretur in auris,
Ingemuit votis hæc licuiſſe ſuis.
Nam dedit exoſæ poſt hæc documenta quietis,
Non ſine ſupremo magna labore peti.
Sic quicumque nova ſublatus laude tumeſcit,
Dat merito pœnas dum meliora petit.

CANCRI. 3.

CUrva retrocedens quum fert veſtigia cancer,
Hiſpida ſaxoſis terga reliſit aquis.
Hunc genitrix facili dum vult procedere greſſu
Talibus alloquiis præmonuiſſe, ferunt:
Ne tibi tranſverſo placeant hæc devia, nate,
Rurſus in obliquos neu velis ire pedes.
Sed niſu contenta ferens veſtigia recto
Innocuos prono tramite ſiſte gradus.
Cui natus, faciam ſi me præceſſeris, inquit,
Rectaque monſtrantem certior ipſe ſequar:
Nam ſtultum nimis eſt, cum tu praviſſima tentes,
Alterius cenſor ut vitioſa notes.

BOREAS & SOL. 4.

IMmitis Boreas, placiduſque ad ſydera Phœbus,
Jurgia cum magno conſeruêre Jove;
Quis prior inceptum peragat (mediumque per orbem
Carpebat ſolitum forte viator iter:)
Convenit hanc potius liti præfigere cauſam.
Pallia nudato decutienda viro.
Protinus impulſus ventis circumtonat æther,
Et gelidus nimias depluit imber aquas.
Ille magis duplicem lateri circumdat amictum.
Turbida ſummotos quo trahit aura ſinus.
Sed tenues radios paulatim increſcere Phœbus
Juſſerat, ut nimio ſurgeret igne jubar,
Donec laſſa volens requieſcere membra viator,
Sepoſita feſſus veſte ſederet humi.
Tunc victor docuit præſentia numina Titan,
Nullum præmiſſis vincere poſſe minis.

RUSTICUS & ASINUS. 5.

MEtiri ſe quemque decet, propriiſque juvari
Laudibus, alterius nec bona ferre ſibi.
Ne detracta gravem faciant miracula riſum;
Cœperit in ſolis quum remanere malis.
Exuvias aſinus defuncti forte leonis
Repperit, & ſpoliis induit ora novis.
Aptavitque ſuis incongrua tegmina membris:
Et miſerum tanto preſſit honore caput.
Aſt ubi terribilis animo circumſtetit horror,

Pigraque præſumptus venit in oſſa vigor,
Mitibus ille feris communia pabula calcans
Turbabat pavidas per ſua rura boves.
Ruſticus hunc magna poſtquam deprendit ab aure,
Correptum vinclis verberibuſque domat.
Et ſimul abſtracto denudans corpora tergo,
Increpat his miſerum vocibus ille pecus:
Forſitan ignotos mutato tegmine fallas,
At mihi qui quondam, ſemper aſellus eris.

Rana & Vulpes. 6.

EDitâ gurgitibus olimque immerſa profundo,
Et luteis tantum ſemper amica vadis,
Ad ſuperos colles herboſaque prata recurrens,
Mulcebat miſeras turgida Rana feras.
Callida ceu poſſet gravibus ſuccurrere morbis.
Et vitam ingenio continuare ſuo:
Nec ſe Pæonio jactat ceſſura magiſtro,
Quamvis perpetuos curet in orbe Deos.
Tunc Vulpes, pecudum ridens aſtuta quietem.
Verborum vacuam prodidit eſſe fidem.
Hæc dabit ægrotis, inquit, medicamina membris;
Pallida cæruleus cui notat ora color?

Canis. 7.

FOrte canis quondam nullis latratibus horrens,
Nec patulis primum rictibus ora trahens,
Mollia ſed pavidæ ſummittens verbera caudæ,
Concitus audaci vulnera dente dabat.

Hunc

Hunc dominus, ne quem probitas ſimulata lateret,
Juſſerat in rabido gutture ferre nolam.
Faucibus innexis crepitantia ſubligat æra,
Quæ facili motu ſigna cavenda darent.
Hæc tamen ille ſibi credebat præmia ferri,
Et ſimilem turbam deſpiciebat ovans.
Tunc inſultantem ſenior de plebe ſuperbum
Aggreditur tali ſingula voce monens:
Infelix, quæ tanta rapit dementia ſenſum,
Munera pro meritis ſi cupis iſta dari!
Non hoc virtutis decus oſtentatur in ære,
Nequitiæ teſtem ſed geris inde ſonum.

CAMELUS. 8.

COntentum propriis ſapientem vivere rebus
Nec cupere alterius fabula noſtra monet:
Indignata cito ne ſtet fortuna recurſu,
Atque eadem minuat quâ dedit ante rotâ.
Corporis immenſi fertur pecus iſſe per auras,
Et magnum precibus ſollicitaſſe Jovem:
Turpe nimis cunctis irridendumque videri,
Inſignes geminis cornubus ire boves,
Et ſolum nulla munitum parte camelum,
Objectum cunctis expoſitumque feris.
Jupiter arridens, poſtquam ſperata negavit,
Inſuper & magnæ ſuſtulit auris onus;
Vide minor merito, cui ſors non ſufficit, inquit,
Et tua perpetuum livide damna geme.

VIATORES. 9.

MOntibus ignotus curviſque in vallibus arctum
Cum ſocio quidam ſuſcipiebat iter.
Securi ut quodcumque malum fortuna tuliſſet
Robore collato poſſet uterque pati.
Dumque per inceptum vario ſermone feruntur,
In mediam præceps convenit urſa viam.
Horum alter facili comprendens robora curſu,
In viridi trepidum fronde pependit onus:
Ille trahens nullo jacuit veſtigia greſſu,
Exanimem fingens, corpore lapſus humi.
Continuo prædam cupiens fera ſæva cucurrit,
Et miſerum curvis unguibus ante levat:
Verum ubi concreto riguerunt membra timore,
(Nam ſolitus mentis liquerat oſſa calor,)
Plane olidum credens, quamvis jejuna, cadaver
Deſerit, & luſtris conditur urſa ſuis.
Sed quum ſecuri paulatim in verba rediſſent,
Liberior juſto, qui fuit ante fugax;
Dic ſodes, quidnam trepido tibi rettulit urſa:
(Nam ſecreta diu multaque verba dedit)
Magna quidem monuit, tamen hæc quoque maxima juſſit,
Quæ miſero ſemper ſunt facienda mihi:
Ne facile alterius repetas conſortia, dixit,
Rurſus ab inſana ne capiare fera.

EQUES. 10.

CAlvus eques capitis ſolitus religare capillos,
Atque alias nudo vertice ferre comas,

Ad campum nitidis venit conſpectus in armis,
Et facilem frenis flectere cœpit equum.
Hujus ab adverſo Boreæ ſpiramina perflant
Ridiculum populo conſpiciente caput:
Nam mox dejecto nituit frons nuda galero,
Diſcolor appoſita quæ fuit ante coma.
Illa ſagax tantis quod riſus millibus eſſet,
Diſtulit admota calliditate jocum:
Quid mirum referens poſitos fugiſſe capillos,
Quem prius æquævæ deſeruêre comæ?

OLLÆ. 11.

ERipiens geminas ripis cedentibus ollas,
Inſanis pariter flumen agebat aquis:
Sed diverſa duas ars & natura creavit,
Ære prior fuſa eſt, altera ficta luto.
Diſpar erat fragili & ſolido concordia motus;
Incertumque vagus amnis habebat iter.
Ne tamen eliſam confringeret ærea teſtam,
Jurabat ſolitam longius ire viam.
Illa timens ne quid levibus graviora nocerent,
Et quia nulla brevi eſt cum meliore fides,
Quamvis ſecuram verbis me feceris, inquit,
Non timor ex animo decutiendus erit.
Nam me ſive tibi, ſeu te mihi conferat unda,
Semper ero ambobus ſubdita ſola malis.

RUSTICUS. 12.

RUſticus impreſſo molitus vomere terram
Theſaurum ſulcis proſiluiſſe videt.

Mox indigna animo properante reliquit aratra,
Semina compellens ad meliora boves.
Continuo ſupplex Telluris conſtruit aras,
Quæ ſibi depoſitas ſponte dediſſet opes.
Hunc fortuna novis gaudentem provida rebus
Admonet, immunem ſe quoque thure dolens,
Nunc inventa meis non prodis munera templis
Atque alios mavis participare Deos.
Sed quum ſubrepto fueris triſtiſſimus auro,
Me primam lachrymis ſollicitabis inops.

TAURUS & HIRCUS. 13.

IMmenſum Taurus fugeret quum forte Leonem,
Tutaque deſertis quæreret antra viis,
Speluncam reperit, quam tunc hirſutus habebat,
Ciniphii ductor qui gregis eſſe ſolet.
Poſt ubi ſummiſſâ meditantem irrumpere fronte
Obvius obliquo terruit ore caper;
Triſtis abit, longaque fugax de valla loquutus,
(Nam timor expulſum jurgia ferre vetat,)
Non te demiſſis ſetoſum putide barbis,
Illum qui ſupereſt conſequiturque tremor.
Nam ſi diſcedat, noſces ſtultiſſime quantum
Diſcrepet à tauri viribus hircus olens.

SIMIA. 14.

JUpiter in toto quondam quæſiverat orbe,
Munera natorum qui meliora daret:
Certatim ad regem currit genus omne ferarum.

Permixtumque homini cogitur ire pecus.
Sed nec ſquamigeri deſunt ad jurgia piſces,
Et quidquid volucrum purior aura vehit:
Inter quos trepidæ ducebant pignora matres
Judicio tanti diſcutienda Dei.
Tunc brevis informem traheret quum ſimia natum,
Ipſum etiam in riſum compulit illa Jovem:
Hanc tamen ante alias rumpit turpiſſima vocem,
Dum genitrix crimen ſic abolere cupit:
Jupiter hoc norit maneat victoria ſi quem,
Judicio ſupereſt omnibus iſte meo.

GRUS & PAVO. 15.

THreiciam volucrem fertur Junonius ales
Communi ſociam continuaſſe cibo.
Namque inter varias fuerat diſcordia formas,
Magnaque de facili jurgia lite trahunt:
Quod ſibi multimodo fulgerent membra decore,
Cæruleam facerent livida terga gruem.
Et ſimul erectæ circumdans tegmina caudæ
Sparſerat arcanum rurſus in aſtra jubar.
Illa licet nullo pennarum certet honore,
His tamen inſultans vocibus uſa fuit:
Quamvis innumerus plumas variaverit ordo,
Merſus humi ſemper florida terga geris.
Aſt ego deformis ſublimis in aëra penna
Proxima ſyderibus numinibuſque feror.

QUERCUS, CALAMI. 16.

MOntibus è ſummis radicitus eruta quercus
Decidit inſani turbine victa noti.
Quam tumidis ſubter decurrens alveus undis
Suſcipit, & fluvio præcipitante rapit.
Verùm ubi diverſis impellitur ardua ripis,
In fragiles calamos grande reſedit onus.
Tunc ſic exiguo connectens ceſpite ramos,
Miratur liquidis quod ſtet arundo vadis.
Se quoque tam vaſto necdum conſiſtere trunco,
Aſt illam tenui cortice ferre minas.
Stridula mox blando reſpondens canna ſuſurro,
Seque magis tutam debilitate docens:
Tu rabidos, inquit, ventos, ſævaſque procellas
Deſpicis, & totis viribus acta ruis.
Aſt ego ſurgentes paulatim demoror auſtros,
Et quamvis levibus provida cedo notis.
In tua præruptus offendit robora nimbus,
Motibus aura meis ludificata perit.
Hæc nos dicta monent, magnis obſiſtere fruſtra,
Paulatimque truces exſuperare minas.

VENATOR & TIGRIS. 17.

VEnator jaculis haud irrita vulnera torquens
Turbabat rapidas per ſua luſtra feras.
Tum pavidis audax cupiens ſuccurrere Tigris
Verbere commotas juſſit adeſſe minas.
Ille tamen ſolito contorquens tela lacerto,
Nunc tibi qualis eram, nuncius iſte refert.

Et

Et ſimul emiſſum tranſegit vulnera ferrum,
Perſtrinxitque citos haſta cruenta pedes.
Molliter adfixum traheret quum ſaucia telum,
A trepida fertur vulpe retenta diu.
Dum quiſnam ille foret, qui talia vulnera ferret,
Aut ubinam jaculum delituiſſet agens;
Illa gemens, fractoque loqui vix murmure cœpit,
(Nam ſolitas voces ira dolorque rapit:)
Nulla quidem medio convenit in aggere forma,
Quæque oculis obſit non repetenda meis;
Sed cruor & validis in nos directa lacertis
Oſtendunt aliquem tela fuiſſe virum.

ARMENTA & LEO. 18.

QUattuor immenſis quondam per prata juvencis
Fertur amicitiæ tanta fuiſſe fides.
Ut ſimul emiſſos nullus divelleret error,
Rurſus & è paſtu turba rediret amans.
Hos quoque collatis inter ſe cornibus, ingens
Dicitur in ſylvis pertimuiſſe Leo.
Dum metus oblatam prohibet tentare rapinam,
Et conjuratos horret adire boves.
Sed quamvis audax factiſque immanior eſſet,
Taurorum ſolus viribus impar erat.
Protinus adgreditur pravis inſiſtere verbis
Colliſum cupiens diſſociare pecus.
Et poſtquam dictis animos disjunxit acerbis,
Invaſit miſerum diripuitque gregem.
Tum quidam ex illis; vitam ſervare quietam

Qui

Qui cupiet; noſtrâ diſcere morte poteſt.
Neve cito admotas verbis fallacibus aureis
Impleat, aut veterem deſerat ante fidem.

Dumus & Abies. 19.

HOrrentes dumos abies pulcherrima riſit,
Quum facerent formæ jurgia magna ſuæ:
Indignum referens cunctis certamen haberi,
Quod meritis nullus ſe ſociaret honor:
Nam mihi deductum ſurgens in nubila corpus
Verticis erectas tollit in aſtra comas,
Puppibus & patulis media cum ſede locantur;
In me ſuſpenſos explicat aura ſinus.
At tibi deformem quod dant ſpineta figuram
Deſpectum cuncti præteriere viri.
Ille refert, nunc læta quidem bona ſola fateris,
Et noſtris frueris imperioſa malis.
Sed quum pulcra minax ſuccidet membra ſecuris,
Quam velles ſpinas tunc habuiſſe meas.

Piscator & Piscis. 20.

PIſcator ſolitus prædam ſuſpendere ſeta,
Exigui piſcis vile trahebat onus.
Sed poſtquam ſuperas captum perduxit ad auras,
Atque avido fixum vulnus ab ore tulit:
Parce precor ſupplex, lachrymis affatur obortis,
Nam quanta ex noſtro corpore damna feres?
Nunc me ſaxoſis genitrix fœcunda ſub antris
Fudit, & in propriis ludere juſſit aquis.

Tolle minas, tenerumque tuis ſine creſcere menſis,
Hæc tibi me rurſum littoris unda dabit:
Protinus immenſi depaſtus cærula ponti
Pinguior ad calamum ſponte recurro tuum.
Ille nefas captum referens abſolvere piſcem,
Difficiles queritur caſibus eſſe vices.
Nam miſerum eſt, inquit, præſentem amittere prædam,
Stultius & rurſum vota futura ſequi.

RUSTICUS & AVIS. 21.

PArvula progeniem terræ mandaverat ales
Quâ ſtabat viridi ceſpite flava ſeges:
Ruſticus hanc fragili cupiens decerpere culmo
Vicinam ſupplex forte petebat opem.
Sed vox implumes turbavit credula nidos,
Suaſerat & laribus continuare fugam.
Cautior hos remeans prohibet diſcedere mater:
Nam quid ab externis perficietur? ait.
Ille iterum caris operam mandavit amicis.
At genitrix rurſum tutior inde manet.
Sed poſtquam curvas dominum comprendere falces
Frugibus & totam ſenſit adeſſe manum;
Nunc, ait, ô miſeri, delicta relinquite rura,
Quum ſpem de propriis viribus ille petit.

INVIDUS & CUPIDUS. 22.

JUpiter ambiguas hominum perdiſcere mentes
Ad terras Phœbum miſit ab arce poli.
Tunc duo diverſis poſcebant numina votis:

Namque alter cupidus; invidus alter erat.
His ſeſe medium Titan, ſcrutatus utrumque
Obtulit, & precibus ut peteretur ait,
Præſtandi facilis: nam quæ ſperaverit unus,
Protinus hæc alter congeminata feret.
Sed cui longa jecur nequeat ſatiare cupido,
Diſtulit admotas in nova damna preces,
Spem ſibi confidens alieno creſcere voto,
Seque ratus ſolum munera ferre duo.
Ille ubi captantem ſocium ſua præmia vidit,
Supplicium proprii corporis optat, ovans.
Nam petit extinctus ut lumine degeret uno,
Alter ut hoc duplicans vivat utroque carens.
Tunc ſortem ſapiens humanam riſit Apollo,
Invidiæque malum rettulit ipſe Jovi:
Quæ dum proventis aliorum gaudet iniquis,
Lætior infœlix, ſed ſua damna, cupit.

STATUARIUS. 23.

VEnditor inſignem referens de marmore Bacchum.
Expoſitum pretio fecerat eſſe Deum.
Nobilis hunc quidam funeſta in ſede ſepulchri
Mercari cupiens compoſiturus erat:
Alter adoratis ut ferret numina templis,
Redderet & ſacro debita vota loco;
Nunc, ait, ambiguum, facies de mercibus omen,
Quum ſpes in pretium munera diſpar agit:
Et me defunctis ſeu malis tradere divis,
Sive

Sive decus buſti, ſeu velis eſſe deum.
Subdita namque tibi eſt magni reverentia facti,
Atque eadem retines funera noſtra manu.
Convenit hoc illis quibus eſt permiſſa poteſtas:
An prodeſſe aliis vel nocuiſſe velint.

Venator & Leo. 24.

Certamen longâ protractum lite gerebant
Venator quondam, nobilis atque Leo.
Hi quum perpetuum cuperent in jurgia finem;
Edita continuo forte ſepulchra vident.
Illic docta manus flectentem colla Leonem
Fecerat in gremio procubuiſſe viri.
Scilicet adfirmans picturâ teſte ſuperbum
Se fieri: extinctam nam docet eſſe feram.
Ille graves oculos ad inania ſigna retorquens,
Infremit, & rabido pectore verba dedit;
Irrita te generis ſubiit fiducia veſtri,
Artificis teſtem ſi cupis eſſe manum.
Quod ſi noſtra novum caperet ſolertia ſenſum
Scalperet ut docili pollice ſaxa Leo,
Tunc hominem aſpiceres oppreſſum murmure magno,
Conderet ut rabidis ultima fata genis.

Puer & Fur. 25.

Flens puer extremam putei conſedit ad undam,
Vana ſupervacuis rictibus ora trahens.
Callidus hunc lachrymis poſtquam fur vidit obortis,
Quænam triſtitiæ ſit modo cauſa, rogat.

Ille ſibi abrupti fingens diſcrimina funis,
Atque auri queritur deſiliiſſe cadum.
Nec mora: ſollicitam trahit manus improba veſtem,
Exutus putei protinus ima petit.
Parvulus exiguo circumdans pallia collo
Sentibus immerſus delituiſſe datur:
Sed poſt fallaci ſuſcepta pericula voto
Triſtior amiſſâ veſte, reſedit humi:
Dicitur his ſolers vocem rupiſſe querelis,
Et gemitu ſummos ſollicitaſſe Deos:
Perdita quiſquis erit, poſthac ſibi pallia cernat,
Qui putat in liquidis quod natet urna vadis.

CAPELLA & LEO. 26.

VIderat excelſâ paſcentem rupe capellam
Cominus eſuriens quum Leo ferret iter;
Et prior, heus, inquit præruptis ardua ſaxis
Linque, nec hirſutis paſcua quære jugis,
Sed cytiſi croceum per prata virentia florem,
Et glaucas ſalices, & thyma grata pete.
Illa gemens, deſiſte precor, fallaciter inquit,
Securam placidis fallere velle dolis.
Vera licet moneas, & magna pericula tollas,
Tu tamen his dictis non facis eſſe fidem.
Nam quamvis rectis conſtet ſententia verbis,
Suſpectam hanc talis conciliator habet.

CORNIX & URNA. 27.

INgentem ſitiens Cornix aſpexerat urnam,
Quæ minimam fundo continuiſſet aquam:
Hanc

Hanc eniſa diu planis effundere campis,
Scilicet ut nimiam pelleret inde ſitim:
Poſtquam nulla viam virtus dedit, admovet omnes
Indignata novâ calliditate dolos:
Nam brevis immerſis accreſcens ſponte lapillis
Potandi facilem præbuit unda viam.
Viribus hæc docuit quam ſit prudentia major,
Quæ cœptum volucris explicuiſſet opus.

Rusticus & Taurus. 28.

Vincla recuſanti, dedignantique juvenco
Aſpera mordaci ſubdere colla jugo,
Ruſticus obliquâ ſuccidens cornua falce,
Credidit inſanum detumuiſſe pecus:
Cautus & immenſo cervicem innectit aratro:
Namque erat hic cornu promptior atque pede.
Scilicet ut longus prohiberet verbera temo,
Neve ictus faciles ungula ſæva daret.
Sed poſtquam irato detrectans vincula collo
Immeritam vacuâ calce fatigat humum,
Continuò everſam pedibus diſpergit arenam,
Quam ferus in domini membra ſequentis agat.
Tum ſic informi ſquallentes pulvere crines
Diſcutiens, feſſo pectore victus ait:
Nimirum exemplum naturæ dedat iniquæ,
Quæ fieri poſſet cum ratione nocens.

SATYRUS & VIATOR. 29.

HOrrida congeſtis quum ſtaret bruma pruinis,
Cunctaque durato ſtringeret arva gelu,
Hæſit in adverſa nimborum mole viator:
Perdita nam prohibet ſemita ferre gradum.
Hunc nemorum cuſtos fertur miſeratus in antro
Exceptum Satyrus continuiſſe ſuo.
Quem ſimul aſpiciens ruris miratur alumnus,
Vimque homini tantam protinus eſſe pavet.
Nam gelidos artus vitæ ut revocaret in uſum,
Adflatas calido ſolverat ore manus.
Sed quum depulſo cœpiſſet frigore lætus
Hoſpitis eximiâ ſedulitate frui:
(Namque illi agreſtem cupiens oſtendere vitam,
Silvarum referens optima quæque dabat:)
Obtulit & calido plenum cratera lyæo,
Laxet ut infuſus frigida membra tepor.
Ille ubi ferventem labris contingere teſtam
Horruit, algenti ſufflat ab ore gelu.
Obſtupuit duplici monſtro perterritus hoſpes,
Et pulſum ſylvis longius ire jubet.
Nolo, ait, ut noſtris unquam ſucceſſerit antris
Tam diverſa duo qui ſimul ore ferat.

VILLICUS & DOMINUS. 30.

VAſtantem ſegetes & pinguia culta ruentem
Liquerat abſciſſâ ruſticus aure ſuem:
Ut memor accepti referens monumenta doloris
Ulterius teneris parceret illa ſatis.

Rur-

Rurſus in excepti deprenſus crimine campi
Perdidit indultæ perfidus auris onus.
Nec mora, prædictæ ſegeti caput intulit horrens,
Pœna ſed indignum quod geminata facit.
Tunc domini captum menſis dedit ille ſuperbis,
In varias epulas plurima fruſtra ſecans.
Sed quum conſumpti dominus cor quæreret apti,
Impatiens fertur quod rapuiſſe coquus;
Ruſticus hoc juſtam verbo compeſcuit iram,
Adfirmans ſtultum non habuiſſe ſuem.
Nam cur membrorum demens in damna ruiſſet,
Atque uno toties poſſet ab hoſte capi?
Hæc illos præcepta monent qui ſæpius auſi,
Nunquam peccatis abſtinuêre manus.

MUS & BOS. 31.

INgentem fertur mus quondam parvus oberrans
Auſus ab exiguo lædere dente bovem.
Verum ubi mordaci confecit vulnera roſtro,
Tutus in anfractus conditur inde ſuos.
Ille, licet vaſta torvum cervice minetur,
Non tamen iratus, quem petit eſſe videt.
Tunc indignantem juſto ſermone fatigans
Diſtulit hoſtiles calliditate minas:
Non quia magna tibi tribuerunt membra parentes,
Viribus effectum conſtituêre tuis.
Diſce tamen brevibus quæ ſit fiducia monſtris,
Et faciat quidquid parvula turba cupit.

RUSTICUS & HERCULES. 32.

HÆrentem luteo ſub gurgite ruſticus axem
Liquerat annexas ad juga curva boves.
Fruſtrà diſpoſitis confidens numina votis
Ferre ſuis rebus quum reſideret opem.
Cui rector ſummis Tyrinthius infit ab aſtris,
(Nam vocat hunc ſupplex in ſua vota Deum)
Surge laborantes ſtimulis agitare juvencos,
Et manibus pigras diſce juvare rotas.
Tunc quoque congreſſum majoraque viribus auſum
Fas ſuperos animis conciliare tuis.
Diſce tamen pigris non flecti numina votis,
Præſenteſque adhibe cum facis ipſe Deos.

ANSER. 33.

ANſer erat cuidam pretioſo germine fœtus,
Ovaque qui nidis aurea ſæpe daret.
Fixerat hanc volucri legem natura ſuperbæ,
Ne liceat pariter munera ferre duo,
Sed dominus cupidum ſperans vaneſcere votum,
Non tulit exoſas in ſua lucra moras:
Grande ratus pretium volucris de morte referre,
Quæ tam continuo munere dives erat.
Poſtquam nuda minax egit per viſcera ferrum,
Et vacuam ſolitis fœtibus eſſe videt;
Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis;
Nam pœnam meritis rettulit inde ſuis.
Sic qui cuncta Deos uno malè tempore poſcunt,
Juſtius his etiam vota diurna negant.

FORMICA & CICADA. 34.

QUiſquis torpentem paſſus tranſire juventam,
Nec timuit vitæ providus ante mala,
Confectus ſenio cum jam gravis opprimit ætas,
Quam fruſtrà alterius ſæpe rogavit opem!
Æſtate in media duros formica labores
Suſcipit, & brevibus condidit ante cavis.
Verùm ubi candentes concepit terra pruinas,
Arvaque ſub rigido diriguêre gelu,
Pigra nimis tantos non æquans corpore nimbos
In propriis laribus humida grana legit.
Decolor hanc precibus ſupplex alimenta rogabat,
Quæ quondam querulo ruperat arva ſono,
Se quoque maturas quum tunderet area meſſes,
Cantibus æſtivos explicuiſſe dies.
Parvula tunc ridens ſic eſt affata cicadam,
Nam vitam pariter continuare ſolent:
Mi quoniam ſummo vita omnis parta labore eſt,
Frigoribus mediis otia longa traho:
At tibi ſaltandi nunc ultima tempora reſtant,
Cantibus eſt quoniam vita peracta prior.

SIMIA & NATI. 35.

FAma eſt quod geminum producens ſimia natum
Dividit in varias pignora bina vices.
Namque unum caro genitrix educit amore,
Alteriuſque odiis exſaturata tumet.
Ac matrem ut cœpit gravior terrere tumultus;
Diſſimili natos conditione rapit.

Nam carum manibus vel pectore geſtat amico;
Contemptum dorſo ſuſcipiente levat.
Sed cum laſſatis nequiit conſiſtere plantis,
Oppoſitum & fugiens ſponte remiſit onus:
Innectens alter materno brachia collo
Hæret, & invita cum genitrice fugit.
Mox quoque dilecti ſucceſſit in oſcula fratris,
Servatus vetulis gloria ſolus avis.
Sic multos neglecta juvant: atque ordine verſo
Spes humiles rurſus ad meliora refert.

VITULUS & BOS. 36.

PUlcher & intactâ vitulus cervice reſultans
Scindentem aſſiduè vidit ut arva bovem,
Non pudet heus, inquit, longævo vincula collo
Ferre, nec expoſitis otia noſſe jugis,
Cum mihi ſubjectas pateat diſcurſus in herbas,
Et nemorum liceat rurſus opaca ſequi?
At ſenior, nullam verbis conpulſus in iram,
Vortebat ſolitam vomere feſſus humum,
Donec depoſito per prata liceret aratro
Molliter herboſo procubuiſſe toto.
Mox vitulum ſacris innexum conſpicit aris,
Admotum & cultro cominus ire videt.
Hanc tibi triſtis, ait, dedit indulgentia mortem,
Expertem noſtri quæ facit eſſe jugi.
Proderit ergo graves quoſvis ſufferre labores,
Otia quàm primò mox peritura ſequi.
Eſt hominum ſors iſta comes felicibus, ut ſit
Mors cita, quum miſeros vita diurna premat.

Canis & Leo. 37.

PInguior exhauſto canis occurriſſe leoni
Fertur, & inſertis verba dediſſe jocis:
Nonne vides duplici tendantur ut ilia tergo,
Luxurietque totis nobile pectus? ait.
Proximus humanis ducor poſt otia menſis,
Communem capiens largius ore cibum.
Nec quod craſſa nocet circundat guttura ferrum.
Nec cuſtoditâ fas ſit abire domo.
At tu magna diu moribundus luſtra pererras,
Donec ſe ſylvis obvia turba ferat.
Perge igitur noſtris tua ſubdere colla catenis,
Dum liceat faciles promeruiſſe dapes.
Protinus ille gravem gemitum collectus in iram,
Atque ferox animi nobile murmur agit:
Vade, ait, & meritis nodum cervicibus infer;
Compeſcantque tuam vincula dura famem.
At mea cum vacuis libertas redditur antris,
Quamvis jejunus quælibet arva peto,
Has illis epulas potius laudare memento,
Qui libertatem poſtpoſuêre gulæ.

Pisces. 38.

DUlcibus in ſtagnis fluvio torrente coactus
Æquoreas præceps piſcis adibat aquas.
Illic ſquamigerum deſpectans improbus agmen,
Eximium ſeſe nobilitate refert.
Non tulit expulſum patrio ſub gurgite piſcis,
Verbaque cum ſalibus liberiora dedit:

Vana laboratis aufer mendacia dictis;
Quæque refutari te quoque teſte queant.
Nam quis erit potior, populo ſpectante probabo,
Si pariter captos humida lina trahant.
Tunc me nobilior magno mercabitur emptor,
Te verò ære leve debile vulgus emet.

MILES. 39.

VOverat attritus quondam per prælia miles
Omnia ſuppoſitis ignibus arma dare,
Vel quæ victori moriens ſibi turba dediſſet,
Vel quicquid profugo poſſet ab hoſte capi.
Intereà votis ſors affuit, & memor arma
Cœperat accenſo ſingula ferre rogo.
Tunc lituus rauco deflectens murmure culpam;
Immeritum flammis, ſe docet eſſe prius.
Nulla tuos, inquit, petierunt tela lacertos,
Viribus affirmes quæ tamen acta meis:
Nam tantum votis & cantibus arma coëgi;
Hæc quoque ſubmiſſo teſtor & aſtra ſono.
Ille reſiſtentem flammis crepitantibus addens,
Nec te major, ait, pœna dolorque rapit:
Nam licet ipſe nihil poſſes tentare nec auſus,
Sævior hoc, alios quod facis eſſe malos.

VULPES & PARDUS. 40.

DIſtinctus maculis & pulchro pectore pardus,
Inter conſimiles ibat in arva feras.
Sed quia nulla graves variarent terga leones;

Protinus his miſerum credidit eſſe genus:
Cætera ſordenti damnans animalia vultu,
Solus in exemplum nobilitatis erat.
Hunc arguta novo Vulpes dum gaudet amictu
Corripit, & vanas comprobat eſſe notas.
Atque, ait, i pictæ nimium confide juventæ,
Dum mihi conſilium pulchrius eſſe vides,
Miremurque magis quos munera mentis adornant,
Quam qui corporeis enituêre bonis.

Imber & Testa. 41.

Impulſus ventis & preſſa nube coactus
Ruberat hybernis ſe gravis imber aquis:
Quumque per effuſas ſtagnaret turbine terras,
Expoſitum campis fictile preſſit opus:
Mobile namque lutum tepidus prius inſtruit aër,
Diſcat ut admoto rectius igne coqui.
Tunc nimbus fragilis perquirit nomina teſtæ,
Immemor illa, meis Amphora dicor, ait;
Et me docta manus rapiente volumina giro
Molliter obliquum juſſit habere latus.
Hactenus hanc, inquit, liceat conſtare figuram,
Nam te ſubjectam diluit imber, ait;
Et ſimul accepto violentius amne fatiſcens
Pronior in tenues vita cucurrit aquas.
Infelix, quia magna ſibi cognomina ſumens
Auſa pharetratis imbribus iſta loqui.
Hæc poterunt poſthac miſeros exempla monere
Subdita nobilibus ut ſua facta gemant.

LUPUS & HOEDUS. 42.

FOrte lupum melior curſu deluſerat hœdus,
Proxima vicinis dum petit arva caſis.
Inde fugam recto tendens in mœnia curſu
Inter lanigeros conſtitit ille greges.
Impiger hunc raptor, mediamque ſequutus in urbem,
Tentat compoſitis ſollicitare dolis.
Nonne vides, inquit, cunctis ut victima templis,
Immeritâque gemens morte cruenter humum?
Quod niſi ſecuro valeas te reddere campo;
Et mihi vittatâ tu quoque fronte cades.
Ille refert, modo quam metuis precor exue curam,
Et tecum viles improbe tolle minas.
Nam ſatius ſacrum divis fudiſſe cruorem;
Quam rapido fauces exſatiare lupo.
Sic quotiens duplici ſubeuntur triſtia caſu,
Expedit inſignem promeruiſſe necem.

FINIS.

Hæc emendata locis aliquot adjecimus, non ut memoriæ à juventute mandentur, cui tantum optima committi debent: ſed ut Æſopi fabellas, quas Aphthonius & alii, exercendæ facundiæ cauſâ, inter prima eloquentiæ rudimenta proponunt, Carmine expreſſa habeant potius, quam diſcant. Nam & obſcura in iis quædam, neque omnia, ut optaremus, Latina ſunt. Quod optime intelligent, qui cum Ovidiana ſimplicitate ſingula contulerint, quam quo quiſque melius expreſſerit, ita minus periculi erit, ne ab illo ſæculo deflectat, intra quod Latinitatis norma ſtetit; quemadmodum haud multo poſt defecit.

A R-

ARGUMENTUM BATRACHOMYOMACHIÆ,

Olim à

DANIELE HEINSIO

CONSCRIPTUM.

ARgumentum operi eſt, prœlium, à Ranarum Muriumque Populô de ſummâ rei geſtum. Quod ex levi ortum cauſâ ac initiô, ad ſummam claritatem poſteà pervenit. Eſt autem tale. Cum Pſicharpax, Mus, illuſtri genere, Regis Troxartæ & Lichomylæ filius, hoſtis domeſtici, cujus plurima atque atrociſſima in univerſam ejus familiam extabant facinora, unguibus elapſus, (Felem vocant) ſitis, quam è fugâ contraxerat, ſedandæ cauſâ, ſtagnum acceſſiſſet, in Phyſignathum Ranarum Regem, Peleô atque Hydromeduſâ, atquæ Imperatoribus, progenitum, præter expectationem incidit. Apud quem, cum multa de commoditate quam præberet ſibi terra, multa de cupediis cibiſque, quos communes cum hominibus haberet, multa item de virtute ſuâ, neque pauciora de Ranarum egeſtate, quam in aquis tolerarent, ſupra quàm ſolitum magnanimis, commemoraret, pro ſe autem, ac felicitate aquarum, brevitate Regiâ Phyſignathus

ſignathus nonnihil reſpondiſſet; (pro quo maximè id erat, quod ambiguâ vivendi ſorte natus, explorata de utroque elemento noſſet) tandem verbis opus eſſe negat, cum facillime res expediri vel ab ipſo poſſet. Stagnum omnibus patere. Eo ſe conferret, ac, ſi vir eſſet, quem naſcendi ſuis locum ac conditionem Dii dediſſent, coram exploraret. Teſſeram, & hoſpitales Deos, & officia, non defutura. Ac ne imperitiam natandi aut inſolita prætexeret, tergo ſuo ſe ac humeris committeret. Oneri libenter ſubiturum. Ita controverſiam finiri poſſe. Legem accipit magnanimus Pſicharpax. Quem, ut novitatis ſtudio plerique ducimur, conſpectus aquæ, ac initia, non parum oblectârunt. Cæterum, ut fere optimis ſucceſſibus adverſa ac diſſimilis intervenit fortuna, Hydrus (id aquatici ſerpentis genus, certiſſima Ranarum peſtis eſt) ſubito conſpectus facile Phyſignatho perſuaſit, ut elapſus oneri de fuga cogitaret. Quæ res alteri haud commodè evênit. Qui natandi parum gnarus, diu cum fluctibus luctatus, ac oppreſſus tandem, luctu & calamitate domum ac familiam complevit. Accedebat, quod infelix naufragus, ſuorum oculis objectus, funeri ac debitis exequiis negatus, inter undas aliquamdiu volutatus eſt. Doluſne acceſſerit ad cladem ac fortunam, nondum, ut non raro graves controverſiæ diu extrahuntur, à Grammaticis pronunciatum eſt.

Huc

Huc ut inclinemus, callidum Phyſignathi ingenium perſuadet. Qui objecto in Senatu crimine, negare factum, aut obliquè in defunctum derivare culpam, quod inſolita ac legibus naturæ vetita tentâſſet, ſchemate in Republica recepto magis quam honeſto uſus. Ajunt enim, mortuum non reſpondere. Univerſi certè Mures ad ſe facinus ſpectare rati, bellum parant. Quod ne temerè ac immemores religionis ſuſcepiſſe viderentur, Fecialis ad Ranarum Patres mittitur. Qui ferocius quam par acceptus, denuo ad ſuos redit. Et jam animis res gerebatur, apud quos conſilia poſtrema ſunt. Sic ad arma ventum. Ac jam pedes inſtrui utrimque; raro apud illos equite aut nullo. Ex vivendi credo ratione: quod in rimis illi; hæ in ſtagnis agant: ubi haud perinde eques explicari poteſt. Neque contemnenda, & pro viribus utrimque, arma. Acus atque junci haſtæ vicem eſſe. Galeæ utriſque, nucum teſtæ, cochleæque. Ocreas fabarum cortices malvæque; loricas, feli, ſummo generi Murino hoſti, pellis in certamine detracta, ac paluſtres betæ, præbuêre. Ita acies diſpoſita. Dii more Homericô de ſummâ rei agunt. Quibus viſum, ne in partibus quis eſſet: tantum arbiter virtutis ac ſpectator quiſque adeſſet. Timor inceſſiſſe credebatur: ne, ut in ferocibus utrimque populis, quemadmodum in bellô apud

Trojam geſtô, Diomedes aliquis extaret. Ità acies committi. Ac, ne quid ad dignitatem utriuſque Populi deeſſet, claſſicô prætoriò à Jove cani: Culices, ex aëre delapſi, tubâ ſignum dare. Queis auſpiciis committi ordines cœpêre. Virtutum ſingularia exempla, Troglodytes, Hypſiboas, Seutlæus, (qui Embaſichytrum inter ollas liberaliter eductum ante primam aciem transfixit) Artophagus, Limnocharis, aliique, exhibuêre. Hic quidem nemini ſecundus: qui molari Troglodyten (ne de veritate Hiſtoriæ ac fide dubium lectori hæreat) colliſit. Inter primos Meridarpax, Mus illuſtris, rem geſſit: tantis quidem animis ac Martio ardore, ut de internecione Senatus Populique Ranarum, cum everſione ſtagni, cogitaret. Ni miſertus Reipublicæ gentiſque antiquiſſimæ Deorum Pater, fulmine ac tonitru receptui repentè ceciniſſet. Quod conſilium cum fruſtrà cecidiſſet, neque inhiberi generoſus Meridarpax poſſet, cancri, ſævum animal ac dirum, tergo Murium à Jove immiſſi. Qui, cum novô atque inuſitatô belli facinore, caudas inſtantium pedeſque parum comiter invaderent ac diſſecarent, iis quoque fuga placuit. Ità maximô à Muribus ſucceſſu decertatum. Donec ira Jovis ac nox intervenit: ut qui belli, idem & diei finis eſſet.

At-

Atque hæc quidem Regibus Phyſignatho & Troxarta geſta ſunt. Quâ Olympiade Græcorum, quô Athenis Magiſtratu, quibus Romæ Regibus Conſulibuſve, ex Annalium memoriâ vix conſtat; ſivè negligentiâ eorum, ſivè quod illuſtres nullæ in Ranarum Muriumque gente ad ætatem noſtram epochæ reperiantur. Poëma ad Homerum qui referunt, magis animi judiciô quam oculis, vacillant. Præivit gravioribus Homeri operibus, in uſum juventutis, quiſquis autor eſt; non ætate aut tempore, ſed exercitio & argumento.

NOMINA RANARUM,

Quarum hîc ſit mentío, & eorum Interpretatio.

Βορβοροκοίτης, quod in cœno cubet.
Καλαμίνθιος, ab herba calamintha.
Κραμβοφάγος, à braſſicis quam comedit.
Κραυγασίδης, à clamore.
Λιμνίσιος, à palude.
Λιμνόχαρις, quod palude gaudeat.
Πηλεὺς, à luto, in quo ranæ agunt.
Πηλείων, Pelei filius, qui à luto dictus.
Πηλοβάτης, quod in luto incedat.
Πηλούσιος, eôdem modô à lutô.
Πολύφωνος, à multô, quem edit, clamore.
Πρασσαῖος, à porrô in quô verſatur.
Πρασσοφάγος, quod porrum comedat.
Σευτλαῖος, à beta in quâ verſatur.
Ὑδρόχαρις, quod aquâ delectetur.
Ὑδρομέδουσα, quod aquæ imperet.
Ὑψιβόας, ab alta voce, ſeu coaxatione.
Φυσίγναθος, à buccis, quas inflat.

NOMINA MURIUM,

Quorum hîc ſit mentio, & eorum Interpretatio,

Ἀρτεπίβουλος, ab inſidiis quas pani ſtruit.
Ἀρτοφάγος, quod panem comedat.
Ἐμβασίχυτρος, quod ollas intret ac penetret.
Κνισοδιώκτης, quod nidorem culinæ ſectetur.
Λειχήνωρ, à lambendo dictus.
Μεριδάρπαξ, à parte quam rapit.
Πτερνογλύφος, à rodendis pernis.
Πτερνοτρώκτης, ab eſu pernarum.
Πτερνοφάγος, eôdem modô.
Σιτοφάγος, à frumenti eſu.
Τρωγλοδύτης, à rimis, quas rodendo efficit & ſubit. unde gens Troglodytarum: ad quam alludit autor.
Τρωξάρτης, à pane, quem comedit.
Τυρογλύφος, quod caſeum rodat.
Ψιχάρπαξ, quod micas rapiat.

ΟΜΗΡΟΥ

ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος, πρῶτον, Μουσῶν χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἵνεκ' ἀοιδῆς,
Ἣν νέον ἐν δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι θῆκα·
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς οὔατα πᾶσι βαλέσθαι·
Πῶς μύες ἐν βατράχοισιν ἀριστεύσαντες ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ὡς λόγος ἐν θνητοῖσιν ἔην· τοίην δ' ἔχεν ἀρχήν.

Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον ἐν λίμνῃ ἁπαλὸν προσέθηκε γένειον,
Ὕδατι τερπόμενος μελιηδέϊ· τὸν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἐφθέγξατο τοῖον·

Ξεῖνε

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA

Seu Ranarum & Murium pugna.

INcipiens, primum, Muſarum cœtum ex Helicone
Ut in pectus meum veniant opto: carminis cauſa,
Quod nuper in libellis mea ſuper genua poſui,
Certamen ingens, tumultuoſum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus mittere:
Quomodo Mures Ranas egregiè pugnantes ſunt aggreſſi,
Terrigenûm virorum imitantes opera Gigantum,
Ut ſermo inter mortales erat. Tale autem habuit principium.

Mus aliquando ſitibundus, Felis periculum cum evitâſſet,
Non procul indè lacui mollem admovit barbam.
Aquâ delectatus dulci. hunc autem vidit
Limnocharis celebris, verbumque locutus eſt tale:

Ξεῖνε, τίς εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; τίς δέ σ' ὁ φύσας;
Πάντα δ' ἀλήθευσον. μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, ἐς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήϊα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγούμενος ἤματα πάντα.
Καί με πατὴρ Πηλεύς ποτε γείνατο, Ὑδρομεδούσῃ
Μιχθεὶς ἐν φιλότητι, παρ' ὄχθαις Ἠριδανοῖο.
Καί σε δ' ὁρῶ καλόν τε καὶ ἄλκιμον, ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, καὶ ἐν πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἑὴν γενεὴν ἀγόρευε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἠμείβετο, φώνησέν τε·
Τίπτε γένος τοὐμὸν ζητεῖς, φίλε, δῆλον ἅπασιν

Ἀνθρώποις τε, θεοῖς τε, καὶ οὐρανίοις πετεηνοῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι· εἰμὶ δὲ κοῦρος
Τρωξάρταο πατρὸς μεγαλήτορος· ἡ δέ τυ μήτηρ,
Λειχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτρώκτου βασιλῆος.
Γείνατο δ' ἐν καλύβῃ με, καὶ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς,
Σύκοις καὶ καρύοις, καὶ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με τὸν εἰς φύσιν οὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίος ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὐτὰρ ἐμοί γε
Ὅσα παρ' ἀνθρώποις, τρώγειν ἔθος. οὐδέ με λήθει
Ἄρτος τρισκοπάνιστος ἀπ' εὐκύκλου κανέοιο,
Οὐδὲ πλακοῦς τανύπεπλος ἔχων πολλὴν σισαμίδα,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, οὐχ ἥπατα λευκοχίτωνα,
Οὐδὲ τυρὸς νεόπηκτος ἀπὸ γλυκεροῖο γάλακτος,

O hoſpes, quis es? unde veniſti ad ripam hanc? quis autem te genuit?
Omnia vere dic: ne mendacem te intellexero. (cam.
Si enim te novero amicum dignum, domum te du-
Dona autem tibi dabo hoſpitalia multa & bona.
Sum autem ego Rex Phyſignathus, qui per lacum
Color, Ranarum Imperator perpetuò.
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromeduſæ
Junctus in amore, apud ripas Eridani. (præ aliis,
Et te quidem video pulchrumq; & fortem egregium
Sceptriferum Regem, & in bellis pugnacem
Eſſe. verum age, continuò tuum genus eloquere.
Huic autem rurſus Pſicharpax reſpondit, dixitque:
Quidnam genus meum perquiris, ô amice, notum omnibus
Hominibuſque Diiſque, & cæleſtibus volatilibus?
Pſicharpax quidem ego vocor: ſum autem filius
Troxartæ patris magnanimi: at mater
Lichomyle, filia Pternotroctæ regis.
Genuit autem in tuguriô me, eduxitque cibis (ſua-
Ficubus & nucibus, & cibis omnigenis. vibus)
Quomodò autem amicum facias me, naturâ planè
Tibi enim vitâ eſt in aquis: mihi verò, (diſſimilem?
Quæcunque apud homines, comedere moris eſt; neque me latet
Panis ter piſtus, in rotundo caniſtro,
Neque placenta longa, habens multam ſiſamida,
Non fruſtum ex pernâ, non jecora, albâ veſte induta:
Neque caſeus nuper preſſus è ſuavi lacte;

Οὐ χρηστὸν μελίτωμα, τὸ καὶ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνην μερόπων τεύχουσι μάγειροι,
Κοσμοῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδὲ ποτ' ἐκ πολέμοιο κακὴν ἀπέφυγον ἀϋτὴν,
Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθην.

Οὐ δέδι' ἄνθρωπον, καί περ μέγα σῶμα φοροῦντα,
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἀκροδακτύλιον καταδάκνω·

Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ οὐ πόνος ἵκανεν ἄνδρα,
Νήδυμος οὐδ' ἀπέφυγεν ὕπνος, δάκνοντος ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω μάλα πάντα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον καὶ γαλέην, οἵ μοι μέγα πένθος ἄγουσι,

Καὶ παγίδα στονόεσσαν, ὅπου δολόεις πέλε πότμος·
Πλεῖστον δὴ γαλέην περιδείδια, ἥ τις ἀρίστη,

Ἣ καὶ τρωγλοδυώοντα κατὰ τρώγλην ἐρείνει.
Οὐ τρώγω ῥαφάνας, οὐ κράμβας, οὐ κολοκύντας,
Οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, οὐδὲ σελίνοις.
Ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστιν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνην.
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθος ἀντίον ηὔδα,

Ξεῖνε, λίην αὐχεῖς ἐπὶ γαστέρι. ἔστι καὶ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ καὶ ἐπὶ χθονὶ θαύματ' ἰδέσθαι.
Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομὴν βατράχοισι Κρονίων,

Σκιρτῆσαι κατὰ γῆν, καὶ ὑφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, εὐχερές ἐστιν.

Ἄρω

Non bonum dulciarium, quod & Divi deſiderant;
Neque quæcunque ad convivia hominum faciunt (coci,
Ornantes ollas condimentis omnigenis.
Neque unquam ex bello terribile effugi prœlium,
Sed ſtatim ad pugnam me conferens, primis pugnatoribus me immiſcui.
Non timeo hominem, quamvis magnum corpus habentem;
Sed ad lectum me conferens, ſummum digitum mordeo,
Et calcem arripio, nec dolor occupat virum,
Suavis non aufugit ſomnus; mordente me.
Sed duo ſunt, quæ valdè timeo, omnem per terram,
Accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum adferunt;
Et decipulam luctuoſam; ubi doloſa eſt mors.
Plurimùm ſanè felem præ cæteris timeo, ſi quæ maximè ſtrenua,
Quæ & latebram ſubeuntem in latebra perquirit.
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non betis viridibus paſcor, neque apiis.
Hi enim veſtri ſunt cibi, qui in lacu (verſamini.)
Ad hæc autem ſubridens Phyſignatus contrà locutus eſt:

O Hoſpes, valde gloriaris de ventre. adſunt & nobis
Multa valde in lacu & in terrà mirabilia viſu.
Ancipitem enim dedit vivendi rationem Ranis Saturnius Jupiter,
Saltare per terram, & ſub aquis corpus operire.
Si autem vis & hæc ſcire, ad manum eſt.

Geſta-

Ἄρω σ' ἐν νώτοισι· κράτει δέ με, μή ποτ' ὄληαι,
Ὅπως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.

Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ νῶτ' ἐδίδου· ὁ δ' ἔβαινε τάχιστα,
Χεῖρας ἔχων ἁπαλοῖο κατ' αὐχένος, ἅλματι κούφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὅρμους,

Νήξει τερπόμενος Φυσιγνάθου, ἀλλ' ὅτε δή ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐκλύζετο, πολλὰ δακρύων
Ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο· τίλλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Πάλλετ' ἀηθείῃ, καὶ ἐπὶ χθόνα βούλετ' ἱκέσθαι.

Δεινὰ δ' ἐπεστονάχιζε, φόβου κρυόεντος ἀνάγκῃ.
Οὐρὴν μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν, ἠΰτε κώπην

Σύρων· εὐχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Ὕδασι πορφυρέοις ἐκλύζετο. πολλὰ δ' ἐβόα,

Καὶ τοῖον φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρευεν·
Οὐχ' οὕτω νώτοισιν ἐβάστασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπην διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτην,

Ὡς ἔμ' ἐπιπλώσας ἐπινώπιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λευκῷ.
Ὕδρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὅραμα

Ἀμφοτέροις. ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε τράχηλον.
Τοῦτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, οὔτι νοήσας

Οἷον

Geſtabo te humeris. Tu autem tene me, ne fortè
Ut lætus in meam domum venias. (pereas,
Sic dixit, tergumque præbuit. ille autem aſcendit velociter,
Manus habens tenerum ad collum, ſaltu facili.
Et initio quidem gaudebat, cum intueretur vicinos portus,
Natatione gaudens Phyſignathi. cum verò jam
Undis purpureis mergeretur, multùm lachrymans,
Inutilem pœnitentiam accuſabat; evellebatq; comas,
Pedeſque ſtringebat ad ventrem, intuſque cor
Concutiebatur inſolentiâ (rei,) terramque conabatur intueri: (impulſu.
Vehementerque ingemiſcebat, ex timoris frigidi
(Ac) caudam quidem primò extendebat in aquis, tanquam remum
Trahens: ſupplicanſque Diis in terram appellere (ut)
Aquis purpureis tingebatur: multùm autem clamabat:
Talemque dixit ſermonem, (&) ore pronuntiabat:
Non ſic humeris portavit onus amoris
Taurus, quando Europam per undam vexit in Cretam, (mum
Ut me navigans humeris impoſitum duxit ad do-
Rana, elevans pallidum corpus in aqua.
Hydrus autem ex improviſo apparebat, horrendum ſpectaculum
Utriſque; qui erectum ſuper aquam habebat collum.
Hunc conſpicatus, demerſit ſe Phyſignathus, non cogitans.
Qua-

Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀπολλύμεναι κατὰ λίμνην·
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, καὶ ἀλεύατο κῆρα μέλαιναν.

Κεῖνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος εὐθὺς ἐς ὕδωρ.

Χεῖρας δ' ἔσφιγγεν, καὶ ἀπολλύμενος κατέτριζε.
Πολλάκι μὲν κατέδυνεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
Λακτίζων ἀνέδυνε· μόρον δ' οὐκ ἦν ὑπαλύξαι.

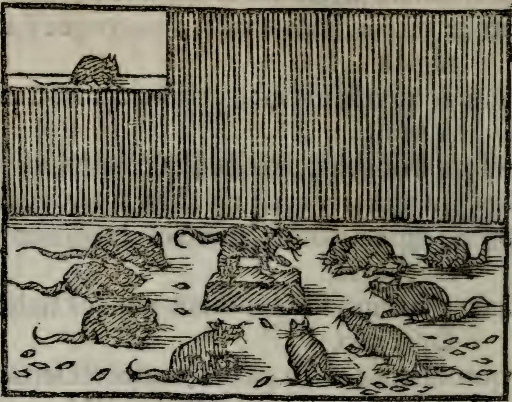
Δευόμεναι δὲ τρίχες πλεῖστον βάρος εἷλκον ἐπ' αὐτῷ.

Ὕδασι δ' ὀλλύμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους.
Οὐ λήσεις γε θεοὺς, Φυσίγναθε, ταῦτα ποιήσας,

Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἄν μου κατὰ γαῖαν ἀμείνων ἦσθα, κάκιστε,
Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, καὶ εἰς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας
Εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας. ἔχει Θεὸς ἔκδικον ὄμμα.

Ποινὴν δ' αὖ τίσεις μυῶν στρατῷ, οὐδ' ὑπαλύξεις.

Qualem ſocium perditurus erat in lacu:
Subiitque profunditatem lacus, vitavitque Parcam
nigram.
Ille autem ut relictus eſt, cecidit ſupinus ſtatim in
aquam:
Manuſque ſtringebat, morienſque ſtridebat.
Ac ſæpè mergebatur in aquâ, ſæpè autem rurſus
Calcitrans egrediebatur: mortem autem non pote-
rat evitare.
Madentes autem pili plurimum pondus trahebant
ſuper ipſo.
In aquis autem periens, tales locutus eſt ſermones:
Non latebis utique Deos, Phyſignathe, qui hæc
feciſti;
Naufragum qui jeciſti à corpore, ut à petrâ.
Non certè me in terrâ præſtantior fuiſſes peſſime,
Pancratioque, luctaque, & ad curſum: ſed deci-
piens
In aquam me projeciſti. habet Deus ultorem ocu-
lum.
Pœnam viciſſim ſolves Murium exercitui, neque
(eam) evitabis.

Ταῦτ' εἰπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι. τὸν δὲ κατεῖδε
Λειχοπίναξ ὄχθῃσιν ἐφεζόμενος μαλακῇσι.
Δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος αἰνὸς ἅπαντας
Καὶ τότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγορὴν δ' ἐς δώματα Τρωξάρταο,
Πατρὸς δυστήνου Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
Ὕπτιος ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, οὐδὲ παρ' ὄχθας
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον σπεύδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος ἀνέστη
Τρωξάρτης, ἐπὶ παιδὶ χολούμενος, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῦνος ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα.
Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν ῥα κατέκτανεν ἁρπάξασα
Ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκτοσθεν ἑλοῦσα.

Τὸν

Hæc locutus, expiravit in aquis. Hunc autem vidit
Lichopinax ripis inſidens mollibus:
Vehementer autem ululavit, currenſque annunciavit Muribus,
Ut autem didicerunt mortem, inceſſit ira gravis univerſos:
Ac tum præconibus ſuis imperarunt ſub diluculum
Convocare (omnes) ad concionem in domos Troxartæ,
Patris infelicis Pſicharpagis, qui in lacu
Extendebat mortuum corpus, neque juxta ripas
Erat jam miſer, ſed medio natabat ponto.
Ut autem venerunt feſtinantes cum aurorâ, primus ſurrexit
Troxartes, ob filium iratus, dixitque hæc verba:
O amici; tametſi ſolus ego mala multa paſſus ſum
Ex ranis, ſors mala omnibus contingit. (id eſt, omnes tangit.)
Sum autem ego infelix, ſiquidem tres filios perdidi:
Et quidem primum utique occidit raptum
Inimiciſſima felis, foramen extra prehenſum.

Τὸν δ' ἄλλον πάλιν ἄνδρες ἀπηνέες ἐς μόρον ἦξαν

Καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξευρόντες,
Ἣν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν.
Ὁ τρίτος ἦν ἀγαπητὸς ἐμοὶ καὶ μητέρι κεδνῇ.
Τοῦτον ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος, εἰς βυθὸν ἄξας.

Ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεσθα, καὶ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτοὺς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν ἔντεσι δαιδαλέοισι.
Ταῦτ' εἰπὼν, ἀνέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας,
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' ἐκόρυσσεν Ἄρης, πολέμοιο μεμηλώς.
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκαν,

Ῥήξαντες κυάμους χλωροὺς, εὖ τ' ἀσκήσαντες,
Οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπιστάντες κατέτρωξαν.
Θώρηκας δ' εἶχον καλαμοστεφέων ἀπὸ βυρσῶν,

Οὓς, γαλέην δείραντες, ἐπισταμένως ἐποίησαν·
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνου τὸ μεσόμφαλον. ἡ δέ νυ λόγχη,

Εὐμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος.
Ἡ δὲ κόρυς, τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.
Οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἐνόπλιοι. ὡς δ' ἐνόησαν

Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, εἰς δ' ἕνα χῶρον
Ἐλθόντες, βουλὴν ξυνάγον πολέμοιο κακοῖο.
Σκεπτομένων δ' αὐτῶν, πόθεν ἡ στάσις, ἢ τίς ὁ θρύλλος,

Κῆρυξ

Alium autem rurſus viri crudeles ad mortem duxerunt
Novis artibus, ligneo dolo invento,
Quam decipulam vocant, murium perditricem.
Tertius, erat dilectus mihi & matri inclytæ:
Hunc ſuffocavit Phyſignathus, in profundum ducens,
Sed agedum armemur, & exeamus in ipſas,
Corpora ornantes armis variis.
Hæc locutus, perſuaſit armari univerſos.
Et hos quidem armavit Mars, cui bellum curæ.
Ac ocreis quidem primùm tibias circumdederunt,
Fractis fabis viridibus, beneque aptatis,
Quas ipſi per noctem inſtantes comederant:
Thoraces autem habebant calamis circumdatis ex coriis.
Quos, fele excoriatâ, ſcienter fecerant;
Clypeus autem erat lucernæ medius umbilicus. at lancea,
Longæ acus, ex ſolido ære, opus Martis;
At caſſis, teſta in temporibus nucis.
Sic quidem mures erant armati. ut autem (id) intellexerunt
Ranæ, egreſſæ ſunt ab aqua; in unumque locum
Venientes, conſilium coëgerunt belli mali.
Conſiderantibus autem ipſis, undè ſeditio, vel quis tumultus,

Κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσὶ,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος Ἐμβασίχυτρος,
Ἀγγέλλων πολέμοιο κακὴν φάτιν, εἶπέ τε μῦθον.

Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
Εἰπεῖν, ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πόλεμόν τε μάχην τε.
Εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
Ὑμέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος. ἀλλὰ μάχεσθε
Οἵτινες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάατε.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφλωε· λόγος δ' εἰς οὔατα μυῶν
Εἰσελθὼν ἐτάραξε φρένας βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ' αὐτῶν Φυσίγναθος εἶπεν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι, οὐκ ἔκτεινον ἐγὼ μῦν, οὐδὲ κατεῖδον
Ὀλλύμενον· πάντως ἐπνίγη παίζων παρὰ λίμνην,
Νήξεις τὰς βατράχων μιμούμενος, οἱ δὲ κάκιστοι
Νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν ἀναίτιον. ἀλλ' ἄγε βουλὴν
Ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.

Τοὶ

Præco acceſſit, ferens ſceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnanimi Embaſichytrus,
Nuncians belli malam famam; dixitque ſermonem:

O Ranæ, Mures vobis minitantes miſerunt
Ut indicam, armari ad bellumque pugnamque.
Viderunt enim per aquam Pſicharpaga, quem occidit
Veſter rex Phyſignathus, ſed pugnate
Quæcunque inter ranas excellitis.
Sic locutus ſe ſubduxit. ſermo autem in aures Murium
Ingrediens conturbavit mentes Ranarum ſuperbarum.
Accuſantibus autem ipſis, Phyſignathus dixit ſurgens:
O amici, non occidi ego Murem, neque vidi
Pereuntem: omninò ſuffocatus eſt, ludens juxta lacum,
Natatus Ranarum imitatus: illi autem peſſimi
Nunc me accuſant innoxium. Sed age conſilium
Inquiramus, ut doloſos Mures deperdamus.

Τοὶ γὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
Σώματα κοσμήσαντες ἐνοπλισθῶμεν ἅπαντες
Ἄκροις πὰρ χείλεσσιν, ὅπου κατάρημνος ὁ χῶρος.
Ἡνίκα δ' ὁρμηθέντος ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσι,
Ἀρξάμενοι κορύθων ὅστις σχεδὸν ἀντίον ἔλθοι,
Ἐς λίμνην αὐτοὺς σὺν ἔντεσιν εὐθὺ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τοὺς ἀκολύμβους,
Στήσομεν εὐθύμως τὸ μυοκτόνον ὧδε τρόπαιον.

Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἑὰς ἀμφεκάλυψαν.
Θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων,
Φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας εὖ ἤσκησαν.
Ἔγχος δ' ὀξύσχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
Καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κρατ' ἀμφεκάλυπτον.
Φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῇσι,
Σείοντες λόγχας. θυμοῦ δ' ἔπλητο ἕκαστος.

Ζεὺς

Etenim ego dicam ut mihi videtur eſſe optimum:
Corpora ornati armis, ſtemus univerſi
Summas juxta ripas, ubi præceps locus.
Cum autem impetu facto in nos venerint,
Arripientes galeas, quicunque probè obviam venerit,
In lacum ipſos cum armis ſtatim dejiciamus.
Sic enim ſuffocantes in aquis expertes natandi,
Conſtituemus hilariter ſtatim Murium occiſorum hîc trophæum.

Sic locutus, armis induit univerſos.
Foliis quidem malvarum tibias ſuas cooperuerunt.
Loricas autem habuerunt viridibus latiſque è betis:
Folia autem braſſicarum in clypeos benè aptaverunt.
(Pro) lanceâ autem acutum juncum ſinguli accommodârant ſibi;
Et galeæ è cochleis ſubtilibus capita cooperiebant.
Muniti autem ſteterunt in ripis altis,
Quatientes lanceas: magno autem animo implebantur ſinguli.

Ζεὺς δὲ θεοὺς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα.
Καὶ πολέμου πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς

Πολλοὺς καὶ μεγάλους, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
Οἷος κενταύρων στρατὸς ἔρχεται ἠδὲ γιγάντων,
Ἡδὺ γελῶν ἐρέεινε, τίνες βατράχοισιν ἀρωγοὶ,
Ἢ μυσὶν, ἀθανάτων· καὶ Ἀθηναίην προσέειπεν.
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσουσα πορεύσῃ;
Καὶ γάρ σου κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
Κνίσσῃ τερπόμενοι καὶ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη·
Ὦ πάτερ, οὐκ ἂν πώποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
Ἐλθοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,

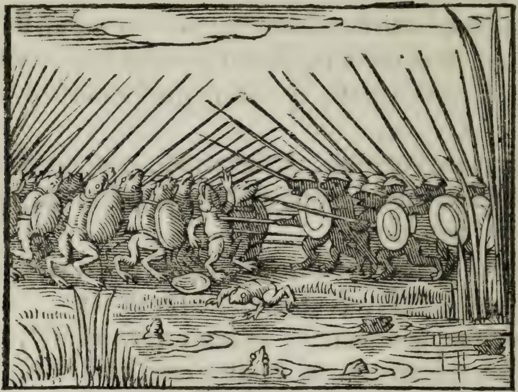
Στέμματα βλάπτοντες, καὶ λύχνους, εἵνεκ' ἐλαίου.
Τοῦτο δέ μου λίην ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν·

Πέπλον μου κατέτρωξαν, ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
Ἐκ ῥοδάνης λεπτῆς, καὶ στήμονα λεπτὸν ἔνησα·
Τρώγλας τ' ἐμποίησαν· ὁ δ' ἠπητής μοι ἐπέστη,
Καὶ πράσσει με τόκους· τοῦτο χάριν ἐξώργισμαι.
Χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω·
Εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά με πρώτην
Ἐκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπεὶ λίην ἐκοπώθην,
Ὕπνου δευομένην, οὐκ εἴασαν θορυβοῦντες
Οὐδ' ὀλίγον καταμῦσαι· ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην
Τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε παυσώμεσθα θεοὶ τούτοισιν ἀρήγειν,

Μὴ

Jupiter autem, Deos vocans in cœlum aſtriferum,
Et belli multitudinem oſtendens, potenteſque pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas gerentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit,& Gigantũ,
Suaviter ridens interrogabat, qui Ranis auxiliatores,
Vel Muribus, immortalium; & Palladem allocutus
O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis? (eſt:
Etenim tuum per templum ſemper exultant univerſi,
Odore delectati & cibariis ex ſacrificiis.
Sic dixit Saturnius.hunc autem allocuta eſt Pallas:
O pater, non certè unquam ego Muribus vexatis
Venerim auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt,
Coronas deſtruentes, & lucernas, propter oleum.
Hoc autem meum valdè momordit animum, quod fecerunt:
Peplum meum corroſerunt, quem texui laborans
Ex tramâ ſubtili, & ſtamen ſubtile nevi;
Foraminaque fecerunt: at ſutor mihi inſtitit,
Exigitque à me uſuras. hujus gratiâ irata ſum.
Mutuata enim texui, neque poſſum reſtituere,
Sed neque ſic Ranis ferre ſuppetias velim:
Sunt enim neq; ipſæ mentibus ſanę,quæ me primùm
Ex bello redeuntem, poſtquam valdè defatigata fui,
Somni egentem, non permiſerunt tumultuantes
Vel parum nictare; ego autem in ſomnis jacebam
Caput dolens, donec vocem edidit gallus.
Verùm agè ſuperſedeamus iis ſuppetias ferre,

Μή κέ τις ὑμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι·
Εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ εἰ θεὸς ἀντίος ἔλθοι.
Πάντες δ' οὐρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη. τῇ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
Πάντες, ὁμῶς δὲ ἦλθον μὲν ἀολλέες εἰς ἕνα χῶρον,
Κὰδ δ' ἦλθον Κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντε.
Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον· οὐρανόθεν δὲ
Ζεὺς κρονίδης βρόντησε τέρας πολέμοιο κακοῖο.

Πρῶτος δ' Ὑψιβόας Λειχήνορα οὔτασε δουρὶ,
Ἑσταότ' ἐν προμάχοις, κατὰ γαστέρα ἐς μέσον ἧπαρ.
Κὰδ δ' ἔπεσεν πρηνὴς, ἁπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας.
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλείωνα.
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ στιβαρὸν δόρυ. τὸν δὲ πεσόντα
Εἷλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σευτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον.

Ἀρ-

Ne quis veſtrum vulneretur telo acuto:
Cominus enim pugnant, etiamſi deus adverſus eat.
Omnes autem de cœlo delectemur, pugnam intuentes,
Sic dixit. hunc autem poſt paruerunt dii alii
Omnes: ſimul autem collecti venerunt in unum locum.
Veneruntque præcones duo, ſignum belli ferentes.
Ac tunc culices, magnas tubas habentes,
Vehementem clangebant belli ſtrepitum: cœlitùs autem
Jupiter Saturnius intonuit ſignum belli mali.

Primus autem Hypſiboas Lichenorem vulneravit lanceâ,
Stantem inter propugnatores, per ventrem in medium jecur:
Conciditque pronus, liquidaſque pulvere infecit comas.
Troglodytes autem poſt ipſum jaculatus eſt Pelionem; (cadentem
Infixitque pectori ſolidam lanceam. hunc autem
Cepit nigra mors, animaque ex corpore evolavit.
Seutlæus autem occidit percuſſum in corde Embaſichytrum.

Ar-

Ἀρτοφάγος δὲ Πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν.
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
Λιμνόχαρις δ᾽ ὡς εἶδεν ἀπολλύμενον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτην πέτρῳ μυλοειδέϊ τρῶσεν, ἐπιφθὰς
Αὐχένα πὰρ μέσσον· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.

Λειχήνωρ δ᾽ αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
Καὶ βάλεν (οὐδ᾽ ἀφάμαρτε) καθ᾽ ἧπαρ. ὡς δ᾽ ἐνόησε

Κραμβοφάγος, ὄχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φεύγων·
Ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὣς ἀπέληγεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ᾽ αὐτόν.

Κάππεσε δ᾽, οὐκ ἀνένευσεν· ἐβάπτετο δ᾽ αἵματι λίμνη

Πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ᾽ ἠϊόν᾽ ἐξετανύσθη,
Χορδῇσι λιπαρῇσί τ᾽ ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.
Λιμνήσιος δ᾽ ὄχθαισι Τυρογλύφον ἐξενάριξε.
Πτερνογλύφον δὲ ἰδὼν Καλαμίνθιος, εἰς φόβον ἦλθεν.

Ἥλατο δ᾽ ἐς λίμνην φεύγων, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Ὑδρόχαρις δέ τε πέφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,
Χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ
Ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσετο δ᾽ αἵματι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ᾽ ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτην,

Ἔγχει ἐπαΐξας· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.

Πρασσοφάγος δ᾽ ἐσιδὼν, ποδὸς εἵλκυσε Κνισσοδιώκτην.

Ἐν

Artophaguſq; Polyphonum circa ventrem percuſſit:
Ceciditque ſupinus, animaque è membris evolavit.
Limnocharis autē ut vidit pereuntem Polyphonum,
Troglodyten petrâ molari vulneravit, præveniens,
Juxta collum medium. huic autem caligo oculos
cooperuit.
Lichenor autem in eum collimavit lanceâ ſplendidâ,
Et percuſſit (neque aberravit) per jecur. ut autem
intellexit
Crambophagus, ripis profundis incidit fugiens:
Sed neque ſic ceſſavit in aquis; perſecutus enim
ipſum eſt (Lichenor.)
Concidit autem, neque reſpiravit: tingebaturque
ſanguine lacus
Purpureo, ipſe autem juxta littus extenſus eſt,
Inteſtinis pinguibuſque irruens ilibus,
Limneſius autem in ripis Tyroglyphum interfecit.
Pternoglyphum autem videns Calaminthius, in me-
tum incidit;
Saltavitque in lacum fugiens, clypeo abjecto.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum Regem,
Saxô percuſſum per ſinciput. cerebrum autem
Ex naribus ſtillabat, polluebaturque ſanguine terra.
Lichopinax autem occidit irreprehenſibilem Bor-
borocœten,
Lanceâ impetum faciens: ei autem tenebræ oculos
cooperuerunt.
Praſſiphagus autem videns, pede traxit Cniſſodio-
cten,

Et

Ἐν λίμνῃ δ᾽ ἀπέπνιξε, κρατήσας χειρὶ τένοντα.
Ψιχάρπαξ δ᾽ ἤμυν᾽ ἑτάρων περὶ τεθνειώτων,
Καὶ βάλε Πηλούσιον κατὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ.

Πίπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ᾽ ἄϊδός δε βεβήκει.

Πηλοβάτης δ᾽ ἐσιδὼν, πηλοῦ δράκα ῥίψεν ἐπ᾽ αὐτὸν,

Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
Θυμώθη δ᾽ ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ γε χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,

Τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ᾽ ἐκλάσθη

Κνήμη δεξιτερή· πέσε δ᾽ ὕπτιος ἐν κονίῃσι.

Κραυγασίδης δ᾽ ἤμυνε, καὶ αὖθις βαῖνεν ἐπ᾽ αὐτόν.

Τύψε μέσην δ᾽ αὐτὸν κατὰ γαστέρα· πᾶς δέ οἱ εἴσω

Ὀξύσχοινος δῦνε· χαμαὶ δ᾽ ἔκχυντο ἅπαντα

Ἔγκατ᾽ ἐφελκομένῳ ὑπὸ δούρατι χειρὶ παχείῃ.

Σιτοφάγος δ᾽ ὡς εἶδεν ἐπ᾽ ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
Σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο· τείρετο δ᾽ αἰνῶς.

Ἥλατο δ᾽ ἐς τάφρον, ὅπως φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον.

Τρω-

In lacu autem ſuffocavit, tenens manu nervum.
Pſicharpax autem ultus eſt ſocios mortuos,
Et percuſſit Peluſium in ventrem in medium jecur.
Cecidit autem ante illum: anima autem in orcum ivit.
Pelobates autem videns, luti pugillum jecit in ipſum,
Et frontem inunxit, & excæcavit propemodum.
Iratus eſt autem ille, capienſque manu forti
Jacentem in campô lapidem, gravem, pondus terræ,
Hoc percuſſit Pelobaten ſub genu: tota autem fracta eſt
Tibia dextra: ceciditque ſupinus in (pulveribus.
Craugaſides autem ultus eſt, rurſuſque ibat in ipſum:
Percuſſitque ipſum per medium ventrem: totus autem ei intrò
Acutus juncus ingreſſus eſt: humi autem effundebantur univerſa.
Inteſtina, ſub extractam lanceam manu gravi.
Sitophagus autem ut vidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bellô recedebat: dolore enim afficiebatur magnô,
Saltavitque in foſſam, ut fugeret diram perniciem.

Tro-

Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς ποδὸς ἄκρον.

Ὦκα δὲ τειρόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φεύγων.

Τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,

Καὶ οἱ ἐπέδραμεν αὖθις, ἀποκτάμεναι μενεαίνων.
Πρασσαῖος δ' ὡς εἶδεν ἔθ' ἡμίπνουν προπεσόντα,

Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὀξέϊ σχοίνῳ.

Οὐδ' ἔῤῥηξε σάκος, σχέτο δ' αὐτοῦ δουρὸς ἀκωκή.

Ἦν δέ τις ἐν μύεσσι νέος, παῖς ἔξοχος ἄλλων.

Ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλου,

Ὄρχαμος, αὐτὸν Ἄρη φαίνων, κρατερὸς Μεριδάρπαξ,
Ὃς μόνος ἐν μύεσσιν ἀριστεύεσκε μάχεσθαι·
Στῆ δὲ παρὰ λίμνην γαυρούμενος, οἶος ἀπ' ἄλλων.
Στεῦτο δὲ πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων·

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,

Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,

Καὶ τότ' ἀπολλυμένους βατράχους ᾤκτειρε Κρονίων.

Κινή-

Troxartes autem percuſſit Phyſignathum in pedis
ſummitatem.
Celeriter autem dolens in lacum ſaltavit fugiens,
Troxartes autem, ut vidit adhuc ſemivivum qui
antè ceciderat,
In illum irruit rurſus, occidere deſiderans:
Praſſæus autem ut vidit adhuc ſemivivum qui antè
ceciderat,
Venit per primos ordines, & jaculatus eſt acutô
juncô:
Neque fregit ſcutum, tenebatur quippe ipſius lanceæ
acies.
Erat autem quidam inter Mures juvenis filius egregius
inter alios,
Cominus pugnans, charus filius boni Artepibuli,
Princeps, ipſum Martem præ ſe ferens, robuſtus
Meridarpax:
Qui ſolus inter mures excellebat pugnando.
Stetit autem juxta lacum elatus, ſolus ab aliis,
Jactabatque ſe depopulaturum Ranarum genus
pugnacium,
Et certè perfeciſſet, quoniam magnum ipſi robur
erat,
Niſi ſtatim intellexiſſet pater hominumque deorumque,
Et tunc pereuntes Ranas miſeratus fuiſſet Saturnius.

Κινήσας δὲ κάρη, τοίην δ' ἐφθέγξατο φωνήν.
Ὦ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οὐ μικρόν μ' ἔπληξε Μεριδάρπαξ, κατὰ λίμνην

Ἐνναίρειν βατράχους βλεμεαίνων. ἀλλὰ τάχιστα

Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ Ἄρην,
Οἵ μιν ἀποσχήσουσι μάχης κρατερόν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ·

Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης, Κρονίδη, σθένος οὔτε Ἄρηος

Ἰσχύσει βατράχοισιν ἀρηγέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον

Κινείσθω μέγα Τιτανοκτόνον, ὀβριμοεργὸν,

Ὧι Τιτᾶνας ἔπεφνας ἀρίστους ἔξοχα πάντων,
Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας, ἰδ' ἄγρια φῦλα γιγάντων.

Ὣς

Motô autem capite, talem locutus eſt vocem:
Eheu, certè magnum opus ante oculos video:
Non parum me ſtupefecit Meridarpax, per lacum
Trucidaturum ſe Ranas minatus. verum ociſſimè
Palladem mittamus bellicoſam, & Martem,
Qui ipſum arcebunt pugnâ, quamvis validum.
Sic locutus Jupiter. Mars autem reſpondebat (hoc) ſermone:
Neque certè Palladis, ô Jupiter, potentia, neque Martis
Poterit Ranis avertere diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores: vel tuum jaculum
Moveatur magnum, quod Titanes ſuſtulit, potenter operans,
Quô Titanas occidiſti, egregios ſupra omnes,
Enceladumque ligaſti, & fera genera gigantum.

Ὣς ἄρ' ἔφη. Κρονίδης δ' ἔβαλε ψολόεντα κεραυνόν.
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε; μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον.
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν, δειμαλέων Διὸς ὅπλον,
Ἧκ' ἐπιδινήσας. ὁ δ' ἄρ' ἔπτατο χειρὸς ἄνακτος.
Πάντας μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε.
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς· ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος αἰχμητάων.
Εἰ μὴ ἀπ' οὐλύμπου βατράχους ἐλέησε Κρονίων.
Ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγοὺς εὐθὺς ἔπεμψεν.
Ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχῆλαι,
Λοξοβάται, στρεβλοὶ, ψαλιδόστομοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀστοφυεῖς, πλατύνωτοι, ἀποστίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισοὶ, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρηνοι, ἀχειρέες, οἳ καὶ καλεῦνται
Καρκίνοι, οἵ ῥα μυῶν οὐρὰς στομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας, ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.

Οὓς

Sic dixit. Saturnius autem jaculatus eſt ardens fulmen;
Primum quidem intonuit; magnum autem commovit cœlum:
Sed poſteà fulmen, terribile Jovis telum,
Miſit concuſſum: illud autem volavit à manu domini.
Omnes quidem utiquè terruit jaculatus Ranaſque Mureſque.
Sed neque ſic ceſſavit Murium exercitus. qũin amplius
Cupiebat depopulatum ire Ranarum genus pugnacium,
Niſi ab olympô Ranas miſeratus fuiſſet Saturnius:
Qui utique tunc Ranis auxiliatores ilicò miſit.
Venerunt autem ex improviſò incudes gerentes in tergô, ungulis curvis,
Obliquè ingredientes, tortuoſi, habentes cortices in ore, oſtripelles,
Oſſei naturâ, lati tergô, rutilantes humeris,
Blæſi, nervoſis manibus, à pectoribus intuentes,
Octipedes, bicipites, ſine manibus, qui dicuntur
Cancri, qui Murium caudas oribus incidebant,
Et pedes, & manus: flectebanturque lanceæ.

Οὓς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν,
Ἐς δὲ φυγὴν ἐτράποντο· ἐδύετο δ' ἥλιος ἤδη,
Καὶ πολέμου τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

Quos & timuerunt miſeri Mures, neque ſuſtinuerunt;
In fugamque verſi ſunt. occidebat autem Sol jam:
Bellique finis uno die perfectus eſt.

Finis Batrachomyomachiæ.

HISTORIÆ
INTERPRETATIO.

INSTITUTUM antiquiſſimi Autoris eſt, Rerum humanarum inconſtantiam notare ac levitatem. In primis, quanti homines habendi ſint; inflatum animal ac vanum. Quorum bella ſæpius ſucceſſu quàm prætextu carent: quod conſilia Ranarum ac fortuna docet. Cæterum initia primoſque motus, à Principibus haud rarò eſſe, qui ut pacem turbant; ità bellum, ubi viſum, facilè obnoxiis perſuadent. Quorum cauſam cæteri ſequuntur: quos jejuna fames, ac prædarum amor, eò agit, ut ſpem, quam de morte hoſtis concepêre, ſuâ non inviti emant. Nec conſilia Deorum abſunt. Ut minutis quoque adeſſe providentiam ſubinnuat. Niſi quod feſtivè Homericos inducit, ut explodat. Qui cum metu vulnerum certamen ſubterfugiunt, eorum vires, quos formidant, non excedunt. Ut vel unô hoc Theologiam Poëtarum, quanti ſit, juventus æſtimare diſcat. Alteri igitur cæduntur, alteri nonnunquam, ſæpè utrique, cadunt. Et hic exitus eorum quæ ardore tantô ab hominibus geruntur. Quòs ſi quis ex verò, cum Zenone ac Epictetô, intueri velit, nihil ultra Murium conditionem ac Ranarum agitare deprehendet. Utrobique eadem, aquam, terram, & ambiguam cum Ranis vitam, aut latebras cum Muribus, invenies. Utrobique amicitias infidas; ac prætextus. Pacem, bellum, cædes, fugas, ac poſtremò mortem. Quæ ſiparium poſt Mimum, ſcenam cum Perſonis, tollit: quanti deniquè humanæ res ſint, ſola profitetur.

DANIELIS HEINSII

IN

BATRACHOMYOMACHIAM.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισιν ἐπήβολον, οὐδὲ λόγοιο,
  Οὐδ' εὐδαιμονίης φημὶ καὶ εὐσταθίης.
Ἀμφίβιος πᾶς ὧδε βίος· πλάναι, ὕδατα, γαῖαι,
  Καὶ πάλιν αὖ τρῶγλαι, καὶ Μυοπανδυσίαι.
Ἧσσαί τε νῖκαί τε, φιλοφροσύναι τε καὶ ἔχθος,
  Καὶ πάλιν εἰρήνη, καὶ πολέμου προφάσεις.
Φροῦδαι δ' εὐνομίαι τε καὶ ἀθανάτων ὄπις ἁγνὴ,
  Πᾶσιν ἐφισταμένων, πᾶν δὲ μετερχομένων.
Πηλοβατέων πλῆρες μὲν ὕδωρ, πᾶσαι δέ τ' ἀγυιαὶ,
  Πλήρη δ' ἀθανάτων ἕρκεα καὶ λιμένες.
Πάντη δ' Ὑψιβόας, πάντη Φυσίγναθος ἥρως,
  Πάντη Λειχομυλῶν φῦλα καὶ Ἀρτοφάγων.
Οἵη γὰρ στονόεσσα Μυῶν Βατράχων τ' ἀγερώχων
  Εἰσιδέειν, τοίη καὶ μερόπων γενεή.

FINIS.

— e

[illegible] 1872

SPECIAL 93-B
10079

GETTY CENTER LIBRARY